БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 74 (6509)
АПРЕЛИИН 12
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ (1-дэхи нюур).
БМАССР-эй 30 ЖЭЛЭЙ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ (1-дэхи нюур).
ТҮРҮҮ АГИТАТОРНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ДҮЙ ДҮРШЭЛ ТУХАЙ (2-дохи нюур).
Д. Лобсанов. — Хөөрэлдөөн—агитациин шухала формо (2-дохи нюур).
ФЕЛЬЕТОН: Д. Доржиев, М. Барадин. — «Тохир хурган аман тээшээ» (2-дохи нюур).
А. Ревякин. — Ородой агуухэ драматург (3-дахи нюур).
П. К. Метляев. — Эртын борнойнго эхилбэ (3-дахи нюур).
Хүдөөдэ худалдаа наймаа һайжаруулха (3-дахи нюур).
ООН-эй Генеральна Ассамблейн VII сесси (4-дэхи нюур).
Венын ажалшад Австрине Советскэ Армиин сүлөөлхэ үедэ наһа бараһан Советскэ Армиин геройнуудай дурасхаалые тэмдэглэнэ (4-дэхи нюур).
Англиийска олониитэ Корейдэ эб найрамдал тогтооход эрилтэ хэнэ (4-дэхи нюур).
Корейдэхи события (4-дэхи нюур).

Түл абалгые эмхитэйгээр, хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ

Манай республикын олон мянган малшадай хүдэлмэридэ тон харюусалгатай саг ерэбэ. Малай үбэлжэлые һайнаар дүүргэхэ, түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ зорилго мүнөө тэдэнэй урда табигдаад байна. Манай эндэ хабарай сагай тогтууригүй уларилтай байдагынь хэншье мэдээжэ. Сэлмэг дулаан үдэр байжа байтараа, гэнтэ һалхин шуурган болошодог гү, али саһа бороошье орошодог гээшэ. Тиимэһээ малшад энэ үедэ малай харууһалгые илангаяа һайнаар табиха, хэмжэтэй байха ёһотой болоно.

Мүнөө республикымнай колхозуудта шэнэ түл олоороо гаража эхилбэ. Бухы түлые һайнаар абажа, нэгэшье толгой үхүүлэнгүйгөөр мал олгохо гээшэ бухы малшадай нэрэ тэдын хэрэг мүн. Тиигээд лэ байхаа һаа, манай колхозууд адуу малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень улам дээшэлүүлхэ зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха байна.

Түрүү колхозууд ба малшад түл абалгада саг соонь һайнаар бэлдээд, энэ кампаниие эмхитэйгээр үнгэржэ байна. Ахын аймагай малшад энэ жэлдэ түрэһэн бухы тугалнуудые бүрин бүтэнөөр тэнжээжэ байна. Зэдын олонхи колхозуудта түл абалга мүн лэ бараг һайн ябана. Гэзэтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хэдэн зуун толгой хонин хурьгалаа. Тус колхозой хонишон Санжиева 346 хурьга абаад, нэгэшье толгой гарзада оруулангүйгөөр тэнжээжэ байна. Нүхэр Санжиева хони хурьгадаа һайнаар харууһалдаг, саг соонь эдеэлүүлдэг, уһалдаг юм. Отарадань үбһэ тэжээл, усаһа, уһан болоод хурьгадта дэбисхэхэ юумэн хүсэд бэлэдхэгдэнхэй байдаг. Харууһалгын һайн дээрэһээ хурьгадынь элүүр һайнаар түлжэжэ байна.

Гэбэшье, республика дотор бухы газараа түл абалга муугаар үнгэргэгдэжэ байна. Хэдэ хэдэн аймагуудай колхозуудта шэнэ түлые гарзада оруулһан баримтанууд олоор үзэгдэнэ. Мүнөө жэлдэ нёдондонойхидо ходоо нилээд олон толгой хурьгад, тугалнууд үхэһэн байха юм. Илангаяа Тарбагатайн, Яруунын, Иволгын, Кабанскын, Хоринн, Заиграйн аймагуудта түл абалга хэлэшэгүй муугаар үнгэргэгдэнэ. Хорин аймагай Хоринн сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо тон тэсэшэгүй байдал тохёолдобо. Тэндэ мүнөө болтор абтаһан 594 хурьгадай 164 толгойнь гарзалаа. Юун дээрэһээ иимэ болооб гэхэдэ, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дубинин, ОТФ-е даагша нүхэр Бунев түл абалгые бэлэдхэлгүйгөөр угтаһан, малай харууһалгые хэнхыдөө муугаар эмхидхэһэн байна. Хурьгадай байранuудай түхеэрэгдээгүйһөө боложо, мүнөө 4 квадратна метр талмайтай балгаһан соо 50 толгой хурьгад байлгагдана. Харууһалгын ба эдеэлүүлгын муу дээрэһээ хони, хурьгад туража үхэнэ. Ниитын малажалда тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй иимэ харюусалгагүйгөөр, эзэн бусаар хандажа байһаниие Хорин аймагай хүтэлбэрилэгшэд һайса мэдэнэ. Теэд ганса энэшье колхоздо бэшэ, мүн Ждановай, Карл Марксын нэрэмжэтэ болон бусад зарим колхозуудта малай харууһалгын муугаар табигдаһан дээрэһээ олон толгой түл гарзалһан, эхэ мал ехээр тураһан байха юм. Колхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй хайша хэрэг ябадалһаа боложо адуу малынь тэжээлээр дутана. Тэндэхи колхозуудта малшадые һэлгэдэг баримтанууд олон. Хорин аймагай партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд иимэ байдалда бодото анхаралаа хандуулжа, малай харууһалгые һайжаруулха, түл абалгын дутагдалнуудые дары усадхаха эрид хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Малажал амжалтатайгаар хүгжөөхэ хэрэгтэ түл абалгын ехэ удхашанартай байһаниинь элитэ. Шэнэ түлые бүрин бүтэнөөр үсхэбэрилөөл һаа, адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулжа шадахабди. Түлнүүдые зооветеринарна наукын заабариин ёһоор зүбөөр, һайнаар харууһалдаг ба эдеэлүүлдэг байгаал һаа, тэдэниие ашаг шэмэ ехэтэй мал болгохо гээшэбди. Тиимэһээ энэ хэрэгтэ шухала анхарал хандуулагдаха ёһотой. Шэнэ түл һайнаар абаха, харууһалха ба эдеэлүүлхэ ябадалда зооветеринарна мэргэжэлтэдэй үүргэ ехэ байна. Наукын заабаринуудые олониитэ малшадта ойлгуулжа үгэхэ, түрүү малшадай дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ гээшэ тэдэнэй зорилго мүн. Зооветеринарна мэргэжэлтэд малшадай хүдэлмэриие шалгажа, дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлхэ, малай харууһалгые һайжаруулгадань тэдэндэ туһалжа байха зэргэтэй.

Колхозуудай партийна организацинуудай зорилго хадаа түл абалгые эмхитэй һайнаар үнгэргэлгын удхашанарые малшан бүхэндэ тайлбарилан ойлгуулжа үгэхэ хэрэг болоно. Түлнүүдые жэлһээ жэлдэ амжалтатайгаар харууһалдаг баян дүй дүршэлтэй малшад манай республикын колхозуудта олон. Колхозуудай парторганизацинууд тэдэнэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ үүргэтэй байна.

Мүнөө жэлдэ манай республикын тогтоһонһоо хойшо гушан жэл гүйсэхэнь. Энэ жэлдэ Бурят-Монголой ажалшад ажал хүдэлмэридөө хэзээ хэзээнэйхиһээ эрхим амжалта туйлажа, Эхэ ороноо баясуулха, коммунизм байгуулгада өөһэдынгөө хубитые оруулха байна.

Адуу мал хадаа манай республикын олонхи колхозуудай гол баялиг мүн. Энэ баялигаа улам арьбажуулхын тула шэнэ түлые һайнаар абажа, бүрин бүтэнөөр тэнжээхэ гээшэ бухы малшадай тон шухала зорилго болоно.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министр нүхэр Г. М. Орловые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министр нүхэр Г. М. Орловой түрэһөөр таби наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, мүн ой модоной ба саарһанай промышленностиин талаар тэрэнэй габьяатай байһыень тэмдэглэн, нүхэр **Орлов Георгий Михайловичые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1953 оной апрелиин 10.

Агуухэ итальянска уранзурааша Рафаэлиин түрэһөөр 470 жэлэй ой

ЛЕНИНГРАД, апрелиин 8. (ТАСС). Агуухэ итальянска уранзурааша Рафаэлиин түрэһөөр 470 жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ мүнөөдэр СССР-эй уранзурагай академиин научна библиотекын залнууд соо нээгдэбэ. Гениальна уранзураашын зохёолнуудһаа, тэрэ тоодо «Сикстинскэ мадонна» «Галатейн илалта» ба бусад зурагуудай репродукци хэгдэжэ табигдаа. Рафаэлиин ажабайдал ба зохёолнууд тухай литература тусхай стэнд эзэлнэ.

СССР-эй уранзурагай академиин выставкын залнуудай нэгэниинь Рафаэлиин нэрээр нэрлэгдэнхэй. «Афинска һургуули», «Парнас» «Апостол Петрые түрмэһөө гайхалтайгаар сүлөөлгэ» гэжэ Рафаэлиин зурагуудаар залай хананууд гоёогдонхой.

Түрэл орон доторнай

Агуухэ барилгануудай захилнуудые болзорһоонь урид дүүргэнэ

НИКОПОЛЬ. (Днепропетровско область) апрелиин 9. (ТАСС). Ленинэй нэрэмжэтэ заводой машина бүтээгшэд Майн урда тээхи мүрысөөнэй үдэрнүүдтэ коммунизмын агуухэ барилгануудай хүндэтэ захилнуудые болзорһоонь урид дүүргэнэ.

«Сталинградгидростройдо» башенна кран ба транспортернууд мүнөөдэр эльгээгдээ. Предприятиин коллектив энээгээрээ Волга дээрэхи сталинска барилгада зорюулан бүтээн гаргаха продукциингаа хахад жэлэй түсэб дүүргэбэ.

Каховско ГЭС-эй барилгашад хүсэ ехэтэ хоёр транспортер ашаалжа ябуулаа. Эдэ транспортёрнууд тус бүридөө барилгын материалнуудые 250 метр газарта хоёр зуун кубометр хүрэтэр нэгэ часай турша соо зөөхэ юм.

«Куйбышевгидростройдо» барилгын механизмуудые бэлэдхэн эльгээхэ талаар жэлэй даалгабари дүүргэгдэбэ.

Олзоборилгын кооперациин дээдэ һургуули

Олзоборилгын кооперациин дээдэ һургуули Москвада байгуулагдажа байна. Технологическа ба инженерно-экономическа факультедүүд тус һургуулида байха юм. Энэ һургуули олзоборилгын, ой модоной олзоборилгын кооперациин ба инвалидуудай кооперациин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэнэ.

Һургуулида һурагшадые абажа эхилээ. Предприятинуудай техническэ хүтэлбэрилэгшэд, стахановецууд, мастернууд, цехүүдэй начальнигууд, артельнүүдэй түрүүлэгшэнэр мэдүүлгэ бариба. Дунда эрдэмтэй, хүтэлбэрилхы гү, али үйлэдбэриин хүдэлмэриин 3 жэлэй стажтай 150 хүн жэл бүри һургуулида абтаха байна. Һуралсалай болзор — 3 жэл.

(ТАСС).

174 мянган багшанар—заочнигууд

РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын педагогическа ба багшанарай институдуудай заочно отделенинүүдтэ һурагшадые абалга апрелиин 1-һээ эхилбэ. Энэ жэлдэ эдэ дээдэ һургуулинуудай бүхы отделенинүүдтэ Российска Федерациин эхин ба долоон жэлэй һургуулинуудай 38.500 багшанар абтаха байна.

Орон доторхи эгээн ехэ Московско заочно педагогическа институдта 1500 хүн абтаха юм.

Заочно педагогическа институдта ба педагогическа, багшанарай институдуудай дэргэдэ байгуулагдаһан олон отделенинүүдтэ эхин ба долоон жэлэй һургуулинуудай 174 мянган багшанар һуралсана.

(ТАСС).

Кавказай үндэр хадануудта

ТБИЛИСИ. (ТАСС). Кавказай үндэр хадануудта Грузиин сабшалангууд байдаг юм. Эндэ мүнөө саһан хайлажа, шэнэ ногоон ургажа эхилээ. Һаяар хадануудай хажуу тала нэлэнхы ногоон хилэн шэнгеэр харагдадаг болохо юм. Майн эхеэр олон тоото хонин һүрэгүүд, үхэр мал эндэ ерэжэ бэлшэхэ байна.

Мүнөө тэндэхи сабшалангай ургасые һайжаруулхын тула агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэнэ. Түсэбэй ёһоор, 200 мянган гектар сабшалангай газар һайжаруулагдаха юм.

Дманисска ба Ахалкалакска районуудай колхознигууд сабшалангай газарта органическа үтэгжүүлгэ оруулан, ногооной ургасые гектар бүридэ табан центнерээр ехэ болгобо. Сабшалан үтэгжүүлхын тула колхозууд нютагай үтэгжүүлгые 25 дахин ехээр бэлэдхэбэ.

Нютаг бүриин һонинууд

★ Белорусска хүдөө ажахын академиие дүүргэжэ гараһан 140 залуу мэргэжэлтэд Белоруссиин районуудта ба ахадүү республиканuудта хүдэлмэрилхэеэ ошобо.

★ Харьковска областиин колхозуудта, культурын байшангуудта, хүдөөгэй клубуудта 300 гаран агиткультбригада байгуулагдаа. Хабарай тарилгын үедэ тэдэнэр хүдөөгэй ажалшадай дунда культурно-олониитын ехэ хүдэлмэри хэжэ байна.

★ Грузиин нютагай промышленностиин предприятинууд хүн зондо хэрэгтэй эд бараае ехээр үйлэдбэрилнэ. Үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо гурбан миллион түхэригэй үлүү мебель энэ жэлдэ гаргагдаха байна. Республикын заводууд ба фабриканууд мүнөө үргэн хэрэглэлэй 150 янзын эд бараа үйлэдбэрилэн гаргана.

★ Апрелиин 5-да Арменийн городуүд ба тосхонуудта хабар-зунай спортивна сезон эхилбэ. Хүнгэн атлетикээр республикын столицын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн «Динамо» гэжэ ереванска стадион дээрэ эхилбэ.

(ТАСС).

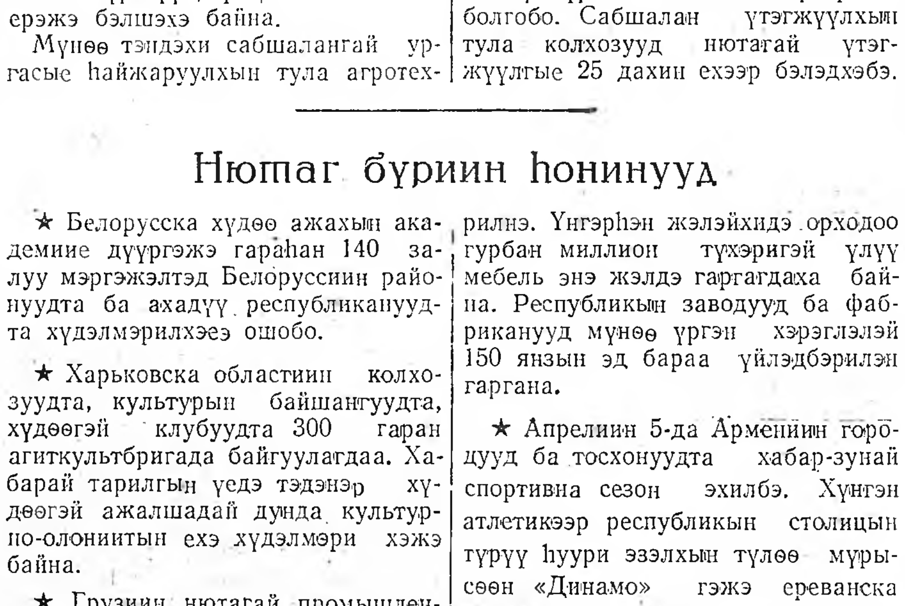

Москва. Дорогомиловска эрье дээрэ баригдаһан байрын гэр.

ТАСС-эй фотохроника.

ПВЗ-гэй паровозо-механическа цехын цилиндровэ участок цех соогоо эгээн харюусалгатай участок мүн. Тэрэ хадаа бухы заводоо цилиндрээр хангадаг юм.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) цилиндровэ участогай мастер Пётр Воробьёв разметчик Е. Рогачев хоёр бүтэн гаргагдаһан цилиндрые шалгажа байна.

М. Дегтяревой фото.

БМАССР-эй 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

Мүрысөөн улам үргэдэнэ

«Бурмонголлес» трестын системэ соо Шулуутайн леспромхоз энээнэй урда жэлнүүдтэ эгээн гээгдэнги һуури эзэлжэ, модо бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые ходо таһалдуулдаг байгаа.

1953 оной гараһанһаа хойшо тус леспромхозой коллектив хүдэлмэри дээрээ зарим тэды хубилалта хэжэ шадаа. Тус леспромхоз модо бэлэдхэхэ энэ жэлэйнгээ нэгэдэхи кварталай түсэбые 101,7 процент дүүргээ, сезонно түсэбөө дүүргүүтэй байна. Эдэ амжалтануудые хайшан гэжэ туйлааб гэхэдэ, ажал эмхидхэхэ талаар түрүүшүүлэй метод, шэнэ технологи үйлэдбэридөө нэбтэрүүлһэн байна. Унагаагдаһан модые гэшүүһэтэйнь шэрэжэ, механизмуудай хүсые дүүрэн ашатлаһанайнгаа ашаар ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ шадаа. Гээтдэлээ усадхахын түлөө социалистическэ мүрысөөн эндэ үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн байгаа.

Республикынгаа 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаһан тус коллективэйхид модо бэлэдхэхэ хахад жэлэйнгээ программые дүүргэжэ, энэ ойе угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Тиихэдэ Тамагтай гэжэ түрүү пунктынхид 7 һарынгаа программые дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Ойн баярай урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ орогшод дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, тэдэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ эхилээ. Жэшээнь, нүхэр Бурков, Красиков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай электрохюрөөшэд халаан соогоо 1,5 нормо дүүргэнэ.

Трактористнууд Черных, Кочетов гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 30—35 процентээр үлүүлэн, автопогрузчигуудые жолоодогшод Балакин ба Добрынин гэгшэд халаанайнгаа нормые 180 процент дүүргэнэ. Модо шэрэгшэд-шофёрнууд Владимиров, Тимофеев, Перелыгин, Иван Соболёв болон бусад тус бүридөө 35 кубометр модо шэрэхэ нормотой аад, 90—100 кубометр шэрэжэ, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

К. Скворцов.

Вагон заһабарилагшадай уялга

Улан-Удын паровозо-вагонно заводой рамно-кузовной цехын коллектив эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгые химдаруулха тухай парти болон правительствын тогтоолые тон баяртайгаар угтаһан байна.

Парти, правительствын табигдаһан анхарал оролдолгын харюуда шэн зоригтойгоор ажаллахабди гэжэ тус цехын хүдэлмэришэд мэдүүлһэн байха юм.

Мүнөө энэ коллективэй гэшүүд апрель һарынгаа программые болзорһоонь 8 үдэр урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Модошо дархан-стахановец Ремягинай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада Бурят-Монголой АССР-эй 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсахадаа, хүдэлмэриин һүүлээр ажаллажа нэгэ вагон заһабарилхын түлөө оролдожо байна.

Рамно-кузовной цехын коллектив Бурят-Монголой АССР-эй 30 жэлэй ойн һайндэр хүрэтэр түсэбһөө гадуур хоёр пассажирска вагон заһабарилан гаргаха гэжэ шиидэбэ.

М. Кандабаев.

Сабшалан дээрэ

Хэжэнгын аймагай Чесанын сомоной «Коммунизм» колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригада республикынгаа 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ үбһэ ногооной баян ургаса абахын тулада сабшалан уһалха, үтэгжүүлхэ хүдэлмэриие саг болзор соонь хэхэ уялга абанхай. Абаһан уялгаяа бэелүүлэн, эндэхи луговодууд сабшалан дээрэ горьтой хүдэлмэри хэжэ байна. Сабшалан дээрэ 8320 тэргэ наг шэбхэ гаргаһан, 1750 гектар газар һайрамаар уһалһан байха юм. Мүнөө эдэнэр канава малтаха бэлэдхэл хэжэ байна.

Луговод Санжи Маниевта 200 гектар газар даалгагдажа үгтөө. Энэ участогаа үтэгжүүлһэнэй, уһалһанай ашаар гектар бүриһөөнь 40—50 центнер үбһэ абаха уялга нүхэр Маниев абаа. Энэ луговод жэл бүри һайн ургаса абадаг, мүнөөшье жэлдэ баян ургаса абахань лабтай.

Р. Баяндуев.

ТҮРҮҮ АГИТАТОРНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ДҮЙ ДҮРШЭЛ ТУХАЙ

Агитационно-ниитын хүдэлмэриис ямараар эмхидхэһэн тухайгаа нүхэд Е. Юдинцева, Е. Усанова гэгшэдэй хөөрөөе доро толилнобди

Хөөрэлдөөндэ һайнаар бэлэдхэхэ шухала

Е. А. ЮДИНЦЕВА, ПВЗ-гэй шэрэм шудхалгын цехын агитатор

Хөөрэлдөөн бүхэнэй удха түгэлдэр, һонирхолтой ба ойлгосотой байхын тулада тэрээндэ һайнаар бэлэдхэхэ шухала. Нэн түрүүн темынгээ материалые өөрөө һайнаар ойлгохо, цех болон участогуудһаа хөөрэлдөөндэ хэрэгтэй болохо материал олохо гэжэ оролдодогби. Сүүдхэ соо хэгдэһэн хүдэлмэриин дүн тухай материал конторһоо абаад, хөөрэлдөө хэхэеэ ошодогби. Тэрэшэлэн хөөрэлдөөн бүхэндөө тодорхой конспект табидаг, шагнагшадай һуража болохо асуудалнуудта харюунуудые бодожо үзэдэгби. Хөөрэлдөөндэ бэлэдхэхэдээ, «Агитаторай блокнот», «Бурят-Монгольская правда», центральна газетэ, журнал, уранзохёолой номуудые, «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» хэрэглэдэг байнаб.

Недели соо нэгэ дахин, заримдаа хоёршье дахин хөөрэлдөө үнгэргэдэгби. Үйлэдбэриин, политическэ, экономическа, ажаһуудалай болон бусадшье темэнүүдээр хөөрэлдөөн хэгдэдэг.

Социализмһаа коммунизмда дамжан орохо тухай асуудалаар һаяхан хөөрэлдөө үнгэргөөб. Капиталистическэ байгуулалтые революционно ёһоор унагаажа, олониитэ ажалшадай засаг тогтоохын түлөө тэмсэхые Маркс ба Энгельс зуу гаһа үлүүтэй жэлэй саада тээ Коммунистическэ партиин манифест соо пролетариадые уряалһан байгаа гэһэн үгэнүүдээр энэ хөөрэлдөөгөө эхилээб. Саашань, коммунизмын бодотоор байгуулагдажа, тэрэнэй материально-техническэ базын бэлэдхэгдэжэ, пролетарска теориин генинүүдэй һанал бодолой хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэжэ байһан үедэ бидэнэр ажаһуунабди гэжэ шагнагшадта һануулһан байнаб. Мүн коммунизм байгуулгые түргэдхэхын тулада СССР-эй экономическа гол зорилгые түргэнөөр шиидхэхын түлөө тэмсэхэ хэрэгтэй байһые тэдэндэ хэлэжэ үгөөб. Энээниие цехын, заводой ажал-ябуулгын бодото жэшээнүүдээр батадхааб. Минии хөөрөөнэй һүүлээр хүдэлмэришэд М. Крылов, А. Красиков, В. Дорошева гэгшэд үгэ хэлэжэ, манай орон дотор коммунизмын амжалтатайгаар байгуулагдажа байһые эли тодо бодото жэшээнүүд дээрэ харуулһан байна.

Тэрэшэлэн партиин XIX съезд дээрэ нүхэр Хрущевой ба нүхэр Маленковой хэһэн элидхэлнүүд тухай хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө, нютагай ажабайдалтай нигтаар холбон, заводойнгоо түрүүшүүлэй жэшээ харуулдаг, тэрээнһээ уламжалан цехын болон заводой үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудые тайлбарилжа үгэдэг байнаб.

Бидэнэй ябуулдаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри улам һайнаар ажаллаха зориг хүдэлмэришэдтэ түрүүлнэ. Үнинэй кадрова хүдэлмэришэн Василий Яковлевич Олзоев ажалайнгаа нормо 213 процент, нүхэр Лещенко 190 процент дүүргэнэ. Обрубочна участогта ажалайнгаа даалгабари дүүргэдэггүй нэгэшье хүдэлмэришэн мүнөө үгы.

Партиин XIX съездын материалнуудые гүнзэгыгөөр тайлбарилха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулнаб. «Бурят-Монголой АССР-эй 30 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэхэ тухай» партиин областной комитедэй шиидхэбэриие, мүн эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничио сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай манай парти ба правительствын тогтоолые мүнөө тайлбарилжа байнаб. Хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэдөө үйлэдбэриин программые дүүргэхын, голодһо гаргалга усадхахын түлөө тэмсэлдэ цехын хүдэлмэришэдые элсүүлхэ гээшэ бидэ агитаторнуудай гол зорилго болоно.

Агитаторай арюун уялга

Улан-Удын сэмбын фабрикын парторганизациин агитатор Е. УСАНОВАГАЙ хөөрөөнһөө

Агитатор байха гээшэ угаа ехэ харюусалгатай ба хүндэтэй партийна даалгабари гээшэ гэжэ би тоолодогби. Энэ партийна даалгабариие эрхим һайнаар дүүргэхын тула агитатор бүхэн өөрынгөө идейно-политическэ хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Би арад зоной дунда политическэ агитаци хэхэ мэргэжэл шадабаритай болохын тулада уранзохёолой номуудые, журнал болон газетэнүүдые үдэр бүри уншадагби.

Фабрикын партийна комитет бүд нэхэлгын ба коммунальна байрын таһагай хүдэлмэришэдэй дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхые намда даалгаһан байгаа. Мүнөө үедэ агитационно хүдэлмэриин гол зорилгонуудынь юуб гэхэдэ, инаг вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталинай сэсэн мэргэн һургаалые, партиин XIX съездын түүхэтэ шидхэбэринүүдые, нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые ба СССР-эй Верховно Совѐдэй IV сессиин баталан абаһан хуулинууд ба тогтоолнуудые арад зондо тайлбарилга болоно.

Би хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхадаа политическэ агитациин бүхы методуудые хэрэглэхын түлөө оролдодог байнаб. Хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэдөө, тэрэнээ бодото ажабайдалтай холбожо, тодорхойгоор, нютагай ажабайдалай жэшээ баримтануудые хэрэглэлсэжэ, республикын болон өөрынгөө фабрикын амжалтануу тухай хөөрэжэ үгэдэгби. Жэшээлхэдэ, партиин XIX съезд дээрэ нүхэр Маленковой хэһэн элидхэлэй «Советскэ Союзай уласхоорондын байдал» гэжэ бүлэг тухай хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө, эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдэй уласхоорондын Сталинска шан абаһан И. Бекерь, Бразилиин уранзохёолшо Элиза Бранко ба Илья Эренбургын хэлэһэн үгэнүүдые шагнагшадта уншажа үгэһэн байнаб. СССР-эй Верховно Совѐдэй IV сессиин баталан абаһан тогтоолнууд ба хуулинууд тухай хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө, эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд Ленин, Сталинай захяа заабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана гэжэ тэдэндэ ойлгуулһан байнаб.

Мүн «Бурят-Монголой АССР-эй 30 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэхэ тухай» КПСС-эй обкомой тогтоолоор һүүлэй үедэ хэдэн хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байнаб. Тиихэ зуураа, манай фабрикын коллективэй урда табигдаһан бодото зорилгонууд тухай хөөрэжэ үгэдэгби.

Намда даалгагдаһан цехтэ ба таһагта ажалладаг хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай олонхинь залуушуул һэн туладань хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэдөө, «Комсомольская правда», «Бурят-Монгольский комсомолец» газетэнүүдтэ толилогдоһон һони һонин статьянуудые хэрэглэдэгби.

Би хөөрэлдөөгөө удха түгэлдэрөөр үнгэргэхын түлөө тэрээндэ эртээнһээ бэлэдхэл хэдэг байнаб, конспект табидагби.

Гэбэшье, манай хүдэлмэридэ баһал дутагдалнууд бии байха юм. Бидэнэр агитационно хүдэлмэри ябуулхадаа харан ойлгуулха зүйлнүүдые һайнаар хэрэглэнэгүйбди, бидэнэртэй саг үргэлжэ семинар хэгдэнэгүй. Партиин Пригороднэ райком маниие нэгэшье суглуулжа хөөрэлдөө хээгүй, түрүү агитаторнуудай дүй дүршэлтэй багаар танилсуулна.

ЭРХИМ СТАХАНОВКА

Зинаида Лаврентьева 1946 ондо Алайрай аймагһаа Улан-Удэ ерэжэ, ФЗО-гэй һургуулида ороһон байгаа. Удаань, һургуулияа дүүргээд, Улан-Удын сэмбын фабрикада утаһа ээрэлгын машинада хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Зинаида шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлэн, инженер Ковалевой методээр ажаллажа һараһаа һарада, жэлһээ жэлдэ түсэбтэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэдэг, нооһо ехээр арьбалдаг, утаһа һайн шанартайгаар ээрэдэг түрүү хүнүүдэй нэгэниинь болоһон юм. Нүхэр Лаврентьева 1952 оной түсэбые 115 процент дүүргэһэн, 73 килограмм нооһо арьбалһан байна.

Энэ залуу сэмбэ нэхэгшэ нүхэд Налабардина, Рубцова гэгшэдые өөрынгөө дүй дүршэлдэ һургаһан байна. Мүнөө тэдэнь эрхим ээрэгшэд болонхой. Нүхэр Лаврентьева ажалай үндэр бүтээсэ түйлаха, жаяг заршам сахиха талаар бусадта жэшээ харуулдаг, дутагдалнуудые усадхаха һанамжаяа суглаан дээрэ гү, али цехын начальнигта хэлэдэг юм.

Юрын хүдэлмэришэн бурят басаган Зинаида Лаврентьева фабрикынгаа бүхы коллективэй дунда хүндэтэй болоо.

Фабрикын коллектив һая үнгэрһэн һунгуулиин үедэ ажалшадай депутадуудай Пригороднэ районно Совѐдэй депутадаар Зинаида Лаврентьева нэгэн дуугаар һунгаһан байна. Зинаида Константиновна һунгагшадтайгаа уулзахадаа «Сталинска табадахи табан-жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаараа хүдэлмэрилжэ, танай этигэл найдабариие харюулхаб» гэжэ хэлээ һэн.

Нүхэр Лаврентьева 1953 оной түсэбые декабриин 21 хүрэтэр 117 процент дүүргэхэ, 100 килограмм утаһа арьбалха, утаһанай сортын шанарые 97,3 процентдэ хүргэхэ гэһэн социалистическэ уялгануудые абаад, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байна.

Н. Бадмацыренова.

ФЕЛЬЕТОН

„Тохир хурган аман тээшээ"

Доржи Вампилович Чагдуров гэгшэ Зэдын аймагай центр Петропавловкын үйлсээр урагшаа хойшоо найгалзан гунхалзадаг, ажал бэдэрэн бэлшэдэг болоо юм һэн ха. Энэ хүн хатуу харатай тон дүтын танил тала боложо, ажал хүдэлмэрэе ёһоор хэхээ болишоһон, гүрэнэйшье хармаан һуулихадаа ядахагүй болошоһон дээрэһээ гүрэнэй банкын аймагай конторын главна бухгалтерай тушаалһаа сүлөөлэгдэһэн байгаа гэлсэгшэ. Тиин ямар нэгэн дулаахан утлуу олохомняаб гэжэ аймагай центрын эмхи зургаануудай үүдэ үрхэ тоншожо, богоһо мүргөөд сухарижа ябадаг ажалтай болоһон байгаа.

Тииһээр байтарнь Фофонов гэжэ хүн тэрээндэ мухар талаангаар дайралдаба. Мүн өөрөө аймгүйсэдкомой харгы замай таһагые даагша Петр Федосеевич Фофоновшье «шаб» гэмэ счетоводтой болошобо ха. 1951 ондо харгы замай таһагые даагшын тушаал Фофоновой ээлхэдэнь, энэ таһаг тон муугаар хүдэлмэрилжэ байгаа һэн (теэд мүнөөшье ондоо болоһон юумэ үгы даа). Тиимэһээ таһагайнгаа хүдэлмэриие һайжаруулхын тула тоо мэдээнүүдые шииг нойтогүйгөөр хэдэг, тоо бүридхэлэй саадахи наадахииень мэдэдэг, «шаб» гэмэ шадамархан счетовод хэрэгтэй гэжэ Фофонов бодоһон байха юм. Уданшьегүй, тэрэнэй һанал хүсэлынь урагшатайгаар бэелүүлэгдэжэ, «орёо морин ээлээ олохо» гэдэгтэл, һанал бодолоороо аб адлихан эдэ хоёр бэе бэеэ ололсожо, харанхы хэрэгэйнгээ холошье ошохогүй аян замаар дүрөө хашан мордоһон байгаа.

Эдэ хоёр ханинар абаһаар үгээе ойлголсожо, Зэдын харгы замые «һайжаруулхын түлөө» оролдобошье, «тохир хурган аман тээшээ» гэдэгтэл, өөһэдыгөө мартажа огто болохогүй гэжэ хэлсээ һэн. Счетовод боломсоороо Чагдуровай эгээл түрүүн хэһэн «ажал-ябуулгань» юун байгааб гэхэдэ, 1951 оной эсэс багаар харгы замайнгаа таһагай текущи счёдһоо 1300 түхэриг абажа, гүрэнэй банкын аймагай конторо до үриеэ түлэһэн байгаа. Чагдуров энэ мүнгэеэ һара жэлээр һубаруулжа, байгша оной нэгэдэхи кварталда һүүлшынхииень таһагайнгаа счёдто бусааһан байна. Һүүлээрнь Фофоновынь одоошье минии..ээлжээн болоо ха гэжэ бодоод, харанхы хэрэгэй талаар баруун гарынь болоһон Чагдуровтаа иигэжэ шэбэнэн эмнижэрхибэ:

—Тоонуудаа тоолоходошни шамдашье һайн, мүнгэндэ дуратай намдашье һайн. «Айл зайнхаар, абдараа уудала» гэһэн оньһон үгэ тон лэ зүб гээшэ ха. Намдашни «Феликс» маркын арифмометр бии. Минии гэртэ жэбэржэ хэбтэнхаар, кабинет соомнай хэбтэг лэ. Бага бага арилгаад, стол дээрээ табяадшье һуугыш, таһагтаа худалдажа абаялши. Тиимэшье үнэтэй эрихэгүйб, 750 түхэриг хүрөөл һаа болоо...

Тиин Фофонов өөрынгөө хүрьгэн Николай Кузьмич Морозовой нэрээр счёт бэшээд, таһагайнгаа 7 түхэриг мүнгэ саашань харуулж хиһан байха юм.

Удаань Фофонов баһа нэгэ ни гохо хаяба. БМАССР-эй Министр нүүдэй Совѐдэй дэргэдэхи Хар замай управлениин начальник н хэр Цыреторовтэ иимэ мэдүү бариба ха: «Мотоциклаар яба харгы замуудые шалгахада га ехэтэй байна. Тиимэһээ, ядах сагта, бензин абаха мүнгэ үгэж туһалыт». Салин хүлһэнэйнгөө процент хэмжээтэй командировочн мүнгэ Фофоновой абадагыень нү Цыреторов һайн мэдэбэшье, тэ нэй гүйлтыень хангаһан бай Гадна, аймаг соогуур дүүрэтэр хуу ябаа гэжэ бэшэгдэһэн ба нээршье үнэмшэлгэдээгүй мар рутна хуудаһа табяад, Петр Фе сеевич Чагдуровайнгаа туһала жаар кассаһаа сэлсэгэрхэн 626 хэриг мүнгэ абашаба ха. Т иигэд гээд садаа, дэбтээ б гээ гут? Үгыл ха. «Хүхэхэ бү дэхэхэ» гэдэгтэл, Фофонов үш садаагүй байшоо. Аймаг соогу ябаа гэһэн командировочно үн шэлгын ёһоор баһа тэбхэр 593 хэриг шүүрэһэн байна.

Нэгэтэ харгы замай таһагай Зэдэ гол дээрэхи хаарбазаяа һуулхын орондо, хуушараа гэ бээрээ дансаһаа гаргажа ха гэлсээд, Чапаевай нэрэмжэтэ к хоздо наймаалжа оробо ха. Уд шьегүй, наймаа таараж, хаар заяа 1154 килограмм овёсоор колхоздо үгэһэн байгаа. Теэд с соойнь хаанашье ороһые мэдэх бэрхэтэй. Гансал Фофонов ба тэ нэй найдамтай туһалагша Чагду мэдэжэл байгаа юм бээз.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Фофоновой « руун гарынь» гэнтэ хүшэлдэг шэлдэг гээдхёо һэн. Гэнтэ тэр 1951 ондо ээлжээтэ амаралт абаагүй һэм гэжэ гоҥгиноод, түхэриг 66 мүнгэ компенсаци үг баатай болотдоо. Теэд хайшан хэб, абаха эрхэшьегүй һаань, д лаһан ханидаа яажа арсажа бо хоб. Гэнтэ шииг гаргаа һа яахабши? Иигэжэ эдэ хоёр хани хобхолоошье һаа һалахагүйгэ уялдашоо. Гэбэшье, албан а лайнгаа талаар тэдэнэй хэһэн мэнь өөдэгүй. Харгы заһаха энэ лэй 1-дэхи кварталай түсэбые м дүшөөд процент дүүргээ. Диилэ сагаа конторо соогоо һуудаг тэдэнэр хүдэлмэримнай хүндэ г убайгүй хөөрэлдэдэт. Хэхэ гэхэ гэдэргэ, абаха гэхэдээ абарга хоёрой аяг аашань энэ тэдыг дүүрээгүй, энэ жэлэй эхеэр Ул Удэ ошоходоо элдэб документн дые «буулгуулһанай түлөө» ту лэйнгөө хүбүүн Анатолий Павлов 167 түхэриг 40 мүнгэ Фофонов «түлэһыень» тоололсохо болоо һ зуд олон байха юм.

Ажал хүдэлмэреэ ябуулхын лөө бэшэ, харин гүрэнэй харма һуулихын түлөө оролдодог зорг роо ошогшодой амыень татаха болоо гэжэ һанагдана.

Д. Доржиев, М. Барадин.

АГИТАТОРНУУДТА ТУҺАЛАМЖА

ХӨӨРЭЛДӨӨН—АГИТАЦИИН ШУХАЛА ФОРМО

Политическэ агитаци болбол коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэнь манай партиин хүсэн түгэс зэбсэгүүдэйнь нэгэн юм. Агитаци хадаа коммунизмын үзэлөөр үргэн ниитэ ажалшадые хүмүүжүүлхэ гэһэн гол зорилготой. Партиин XIX съездын табиһан, коммунизм байгуулалтын жабхаланта ехэ программые арад зондо гүнзэгыгөөр ойлгуулха, тэрээнэй ашаар энэ программа гүйсэдхэхын түлөө шэн зоригто ажалда ажалшан ниитые элсүүлхэ ябадал мүнөө үедэ партийна организацинуудай үнгэргэжэ байгаа политическэ агитациин гол зорилго мүн болонхой.

Политическэ агитаци элдэб олон янзын формонууд ба методуудээр баян юм. Тэдээнэй дундаһаа, агитаторнуудай үнгэргэдэг хөөрэлдөөнүүд агитациин шухала формонь болоно гээшэ.

Агитациин нэгэ формо болохо хөөдэлдөөнэй удхашанарынь юун болоноб гэхэдэ, хөөрэлдөөн хадаа ехэ оперативна эли байдагаараа онсо шалгардаг, ажалшадай тус тус бүлэг бүхэндэ сэхээр хандажа, тэдэнэй эрилтэ ба хүсэл эрмэлзэлые хараадаа абаха, тэдэнэй творческо эдэбхиие элсүүлхэ арга боломжо олгодог байһанаараа угаа ехэ удхашанартай юм.

Хөөрэлдөөе һайнаар, үрэ ехэтэйгээр үнгэргэхын тулада түбхын түрүүндэ тэрээниие хэзээ, хаана, ямар хүнүүдтэй (шагнагшадай состав) үнгэргэхэ гэжэ һайса бодожо үзэхэ хэрэгтэй. Хөөрэлдөө үнгэргэхэ газарые ба сагаа зүбөөр шэлэн олохо ехэхэн удхашанартай юм.

Колхозуудта хөөрэлдөө үнгэргэхэ сагые шэлэн олоходоо артелиин, бригадын гү, али фермын дотоодын журамтай тааралдуулан шэлэжэ тэрээниие олохо хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, полевой хүдэлмэриин үедэ эгээл таарамжатай саг гэхэдэ —эндэ үдын забһарлалга гү, али хүдэлмэриин һүүлдэ үдэшын сагууд болоно. Хуряангы тобшо хөөрэлдөөнүүдые хүдэлмэриин эхилхын урда тээшье үнгэргэжэ болоно.

Агитаторай дүлэтэ үгэ хаанашье, гэр бараандашье, хээрэ газаашье ябахадаа дуулдажа байха ёһотой. Гэхэтэй хамта, агитатор хадаа шагнажа байгаашадай анхаралые ондоо тээшэнь татаха шалтагаангүй —тиимэ аятай зохид шууягүй байрада хөөрэлдөөгөө диилэнхи олон ушарта үнгэргэхые оролдохо ёһотой. Тарилгын үедэ полевой станай улаан булан соо хөөрэлдөө үнгэргэхэдэ тон зохид.

Хөөрэлдөөндэ хабаадагшадай тоо тиимэ олон байха ёһогүй. Юундэб гэхэдэ, хүнүүдэй дан олоороо суглархадань, тэдээнэй анхаралые хандуулха гээшэнь бэрхэтэй болодог, гадна, хөөрэлдөөнэй орондо суглаан болошохоёо һанадаг.

Хөөрэлдөөнэй урда табигдаха удаадахи тон шухала эрилтэ юун байхаб гэхэдэ, хөөрэлдөөн хадаа бодото тодорхой байха, нүлөөлхы угаа ехэ хүсэтэй байха ёһотой. Агитациие бодото байдалтай нигта холбоотойгоор ябуулха шухала. Агитатор хадаа юрэнхы, ниитэ дээрэ табигдаһан лозунгнуудые бодото тодорхой хэлэн дээрэ оруулжа, эрдэм ба бэлэдхэл багатай хүндэ тэрээниие ойлгуулжа, сээжэ зүрхэндэнь хадажа шадаха ёһотой. Имагтал иимээр үнгэргэбэл хөөрэлдөөнэй нүлөөлхэ хүсэнь ехэ болохо байна.

Агитаторнууд болбол нютагайнгаа асуудалнуудые гүрэн түрын асуудалнуудтай холбожо, өөһэдынгөө хүмүүжүүлжэ байгаа шагнагшадай политическэ мэдэрэлые үргэдхэхэ, өөрынгөө предприятиин, өөрынгөө колхозой нэрэ хүндые үргэхэ эрмэлзэлгэ тэдэндэ түрүүлхэ, советскэ патриотизмын мэдэрэлые хүмүүжүүлхэ ёһотой. Агитаторай хүдэлмэреэ иигэжэ яагаад табидаг байһаниие бодото жэшээ дээрэ харуулхын тула Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин агитатор Бальжинима Норбоевой нэгэ хөөрэлдөөе абажа үзэе.

Энэ хадаа нёдондо намар, таряа хуряалгын үедэ болоһон хэрэг. «Коммунар» гэжэ талын кораблиин комсомольско-залуушуулай агрегат Хаяа гэжэ нютагта ургаһан үндэр баян ургаса хуряахын түлөө үдэр һунигүй шахуу ажаллана. 15 комсомолецуудһаа, залуу колхознигуудһаа бүридэһэн энэ агрегат партиин XIX съездын хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа, үдхэнөөр ургажа хэбтэшэһэн таряае хуряаха баатай болоһон мүртөөшье, үйлэдбэриингөө даалгабариие үдэр бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Тиигэбэшье, түйлаһан амжалтаараа комсомолецууд һанаагаа амарнагүй.

...Үдэшын боро хараан таһаржа, намарай лаг балай һуни газар дайдые хушана. Машинануудай моторнуудай абяа шэмээн намдана. Залуушуул дуу дуулаһаар, энеэдэ зугаа гаргаһаар полевой стандаа амархаяа ерэнэд.

Комбайнова агрегадай гэшүүн, агитатор Бальжинима Норбоев партиин XIX съездын директивэнүүдэй проекттэй, партиин хубилгагдаһан Уставай тексттэй газетэ дэлгэжэ, хөөрэлдөөгөө эхилнэ. Энэнь түрүүшын хөөрэлдөөн бэшэ. Залуу колхознигууд түүхэтэ эдэ документнүүдые бүлэг бүлэгөөрнь һубарилдуулан, үдэшэ бүри хоорондоо зүбшэн хэлсэжэ, гүнзэгыгөөр шудалдаг байгаа. Агитатор хөөрэлдөөе шадамараар эмхидхэдэг һэн. Бүхы орондо, бүхы партида хамаатай ехэнүүд асуудалнуудые хэлсэхэдээ залуушуул тэрэ хөөрэлдөөгөө өөрынгөө колхозой, агрегадай бодото ажалтай, шухала зорилгонуудтай. хододоо холбодог һэн.

—Коммунистнуудай агууехэ партиин үнэн туһалагша—ленинско-сталинска комсомолой гэшүүдэй үндэр нэрэзэргые харюулхын тулада хэхэ ёһотой юумые бултыень хэнэгүүбди,—гэжэ агитатор Норбоев асуудал табяад, тэрээндээ өөрөө харюу үгэнэ: —үгы, хэгдэхэ ёһотой юумые бултыень хэнэгүйбди. Манай агрегат гэмгүй һайнаар хүдэлмэрилнэ, даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэнэбди. 250 гаран гектар хуряагаабди. Теэд, бидэ бүри ехые хэжэ шадаха байгаабди, гансахан лэ хүсэ шадалаа дүүрэнээр элсүүлнэгүйбди. Үдэшэндөө сүлөөтэй саг ехээр манда үлэнэ.

—Юун гэжэ дурадхахаяа һанаабша,—гээд нэгэ залуу хүбүүнэй асуухадань агитатор:

—Оροоһо сэбэрлэлгэ түргэдхэхын тула һуниин сагые хэрэглэхэ, мүнөө хуряалгын халуун хаһа болоод байһые таанар бэеэрээ хаража байна ха юм та... гэжэ харюусаба.

—Бальжинимын хэлээшые зүбшөөнэбди, булта дэмжэхэбди,—гэжэ залуушуул бүгэдөөрөө мэдүүлбэ.

—Мүнөө һуни амарая, юуб гэхэдэ, орой болошоо, үглөө үдэшэнһөө үгэдөө хүрэжэ эхилхэбди, — гээд агитатор хөөрэлдөөгөө дүүргээ һэн.

Тиигэжэ, агитаторай дурадхалаар Цыдып Чултумовай агрегат үдэрынь—таряа хуряалга, һуни орой болотор—сэбэрлэлгэ ябуулдаг байгаа. Тиин алишье хүдэлмэринь урагшатай һайн ябаа һэн.

Иигэжэ дүй дүршэлтэй агитатор нүхэр Норбоев гүрэн түрын удхашанартай ехэнүүд асуудалһаа эхилээд, хөөрэлдөөгөө өөрынгөө агрегадай ажал дээрэ абаашажа, бүгэдын һанаа сэдьхэлые хүдэлгэжэ байгаа асуудал табиһанайнгаа ашаар, эли бодото үрэ дүн түйлаһан байха юм. Тусгаарлабал, Бальжинима Норбоевой аятай зохидоор эмхидхэһэн хөөрэлдөөнһөө бодото хэрэг, һайн һайхан үүсхэл—таряае һуниндөө воскресник хэжэ сэбэрлэхэ үүсхэл урган гаража, үнэн байдал дээрэ бэелүүлэгдэһэн байна.

Үшөө нэгэ жэшээ. Манай республикын эхин партийна организацинуудта ехэ дүй дүршэлтэй болоһон агитаторнууд яһала олон. Тэдээнэй нэгэнэй ажалые тобшоор харуулая. Зэдын аймагай Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин агитатор эхин һургуулиие даагша Цыбен Цыбиковичи Сагалеев өөрынгөө хүдэлмэри тухай семинар дээрэ иигэжэ хөөрэбэ:

—Би хадаа 7 ба 8-дахи гүүртэнүүдэй, тэрэшэлэн № 8 отарын малшадай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулнаб. Партиин XIX съездын материалнуудые болон шиидхэбэринүүдые, съезд дээрэ И. В. Сталинай хэлэһэн үгые, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн тэрэнэй зохёолые колхозн игуудта тайлбарилан ойлгуулгада гол анхаралаа хандуулнаб. Эдээгээр 40 гаран хөөрэлдөө үнгэргөөб.

Малшадай дунда хөөрэлдөөе табан хоног соо нэгэ удаа заабол үнгэргэнэб. Хөөрэлдөө үнгэргэхынгөө урда тээ тэрээндэ һайса бэлэдхэнэб: литература, газетэ болон журналнуудһаа материалнууд, нютагай байдалһаа тоо баримтануудые суглуулдагби. «Партиин XIX съезд малажал хүгжөөхэ талаар ямар зорилго табяаб» гэһэн хөөрэлдөө хэхэдээ, нүхэд Жигмитов ба Ринчинов гэгшэдэй отарынхидай малайнгаа тоо толгойе олошоруулх ашаг шэмыень дээшэлүүлхын т лөө хайшан гэжэ тэмсэжэ байһ малаа ямараар хаража, үбэл нэгэшье мал үхүүлэнгүй о оруулһан тухайнь тодорхойг хөөрэжэ үгөө һэм.

Агитатор хөөрэлдөө үнгэргэхэ агитациингаа гансал бодото тод хой, нүлөө ехэтэй байлгада ан ралаа хандуулаад һанаагаа ам ха бэшэ, харин агитациингаа по тическэ хурса, үнэн зүб байхын лөө тон ехээр оролдохо ёһотой.

Агитатор хадаа парти ба пра тельствын шиидхэбэринүүд туш гансал хөөрэлдөө хэхэ бэшэ, хар һонин ном, һонин кинокарти нуудые хараһанай һүүлээр тэд тушаа хөөрэлдөө эмхидхэхэд болоно. Гадна, газетэдэ хэблэг һэн уласхоорондын шэнжэлэлн тушаа недели бүхэндэ хөөрэл эмхидхэжэ байхада болохо, к гэбэл уласхоорондын шэнжэл газетэдэ недели бүхэндэ толил додог. Эдэ мэтээр хөөрэлдөө э хидхэхэ гээшэ мүн лэ шагнагша политическэ ба ажалай эдэбхи дээшэлүүлхэдэ, тэдэнэй юрэнхи дэм мэдэрэлээ үргэдхэхэдэ туһа ха байна.

Агитаци һайн аша үрэтэйгэ хэхын тулада агитатор хадаа т ба хурса хэлэн дээрэ, ойлгосото гоор, ород бурят хэлэнүүдые х хангүйгөөр хөөрэхэ ёһотой. Гад агитатор ном, газетэ, журнал, ила гаяа марксизм-ленинизмын класс гуудай зохёолнуудые шудалжа, э дэм мэргэжэлээ саг үргэлжэ д шэлүүлжэ байха уялгатай.

Эсэстэ, агитаторнууд хадаа а таци хэхэ, хөөрэлдөө эмхидхэх үльгэр жэшээе политическэ агит циин агууехэ мастернууд В. И Ленин, И. В. Сталин, М. И. Кал нин гэгшэдһээ абаха, тэдээнэй тодтэ һуралсаха, халан абаха, б дото ажал-ябуулгадаа хэрэгл ёһотой.

Д. ЛОБСАНОВ.

...ротехническэ һуралсал һайжаруулха

...лхознигуудые агротехническэ ...нуудта һургаха гээшэ тон ехэ ...шанартай. Хэрбээ колхозно та... ...ад түрүү советскэ агрономи... ...наукатай һайса танилсаа һаа, ...анай үндэр ургаса хуряаха ...эд ехэ мэргэжэл шадабаритай ...ю байна. Ушар иимэһээ рес... ...икын аймагуудай колхозуудаар ...техническэ гурбан жэлэй кур... ...уд эмхидхэгдэһэн байгаа. Эдэ ...ануудта олон тоото колхозно ...ашад һуража байна.

...эзуура, Закаменай аймагай ...озуудаар һуралсалай жэлэй ...э агротехническэ нэгэдэхи ба ...дохи жэлэй 2—2 курсанууд ...дхэгдэжэ, хамта 60 тухай хүн ...жа эхилһэн байха юм. Аймаг ... абажа харахада тон үсөөн ... эмхидхэгдэһэн, мүн үсөөн ...ознигууд агротехническэ һу... ...алда хабаадуулагдаһан байна. ...хайловска сельсоведэй Ленинэй ...жэтэ колхоздо агротехническэ ...дохи жэлэй 1 кружок эмхид... ...һэн байгаа. Энэ кружогые ...ом Зина Панькова хүтэлбэ... ...э. Теэд занятиин болоходо ...доо арбаад хүрэхэтэй үгытэй ...ознигууд ерэдэг зантай. Энэ ...ок оройдоо 4 заняти үнгэргөө. ...ознигуудай сугларадгүй дээрэ... ...олон занятинууд хойшолуулаг... . Тиихэдэ нүхэр Панькова за... ...а үндэр хэмжээндэ үнгэргэ... ...түлөө оролдоногүй.

...лхозой түрүүлэгшэ Дамдин ...ков, парторганизациин секре... ...нүхэр Ц. Гырылов колхозни... ...а агротехническэ турбан жэ... ...һургуулида олоор һургажа, тэ... ...е мэргэжэл шадабаритай бол... ... түлөө һаналаа табинагүй. ...эр нүхэд Паньковада туһал... ..., хүдэлмэриин зохид услови ...улнагүй, заримдаа лампагүй ...ан дээрэһээ занятинууд хойшо... ...гдадаг байна. Мүнөө кружог... ...раха гэжэ хараалагдаһан кол... ...гуудай тэн хахадынь заняти... ...рдэггүй. Теэд колхозой хүтэл... ...эгшэд энэ ушарые һайса мэ... ... байгаад, хэмжээ абадаггүй ...

...хэдэ агротехническэ хоёрдохи ... кружок Хамниин сельсове... Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ...отые хүтэлбэрилэгшэ агро... Евдокия Лосева) хангалтагүй... ...хүдэлмэрилнэ. Мүн агротехни... ...нэгэдэхи жэлэй курсанудай ...инууд муугаар үнгэргэгдэдэг. ... шухала хэмжээ-ябуулгые ...хэхэ ёһотой байһан аймгүй... ...мой хүдөө ажахын таһагай ...ник Николай Быченко даал... ...һан хүдэлмэридөө хайша хэ... ... хандажа, уялгаяа муугаар ...нэ.

Д. Найданов.

Түл олоор абаба

...эрһэн жэлдэ хаража байһан ...э хонидһоо 150 хурьга абажа ...үлһэн Закамснай аймагай ...хогдоһон «Коммунизм» кол... ... хонишон Цыремжит Шаг... ... мүнөө даажа байһан ...жэ хонидһоо 117 хурьгадые ... бүрин бүтэнөөр түл... ...жэ байна. Үшөө хурьгалха хо... ...олон.

Ж. Базаров.

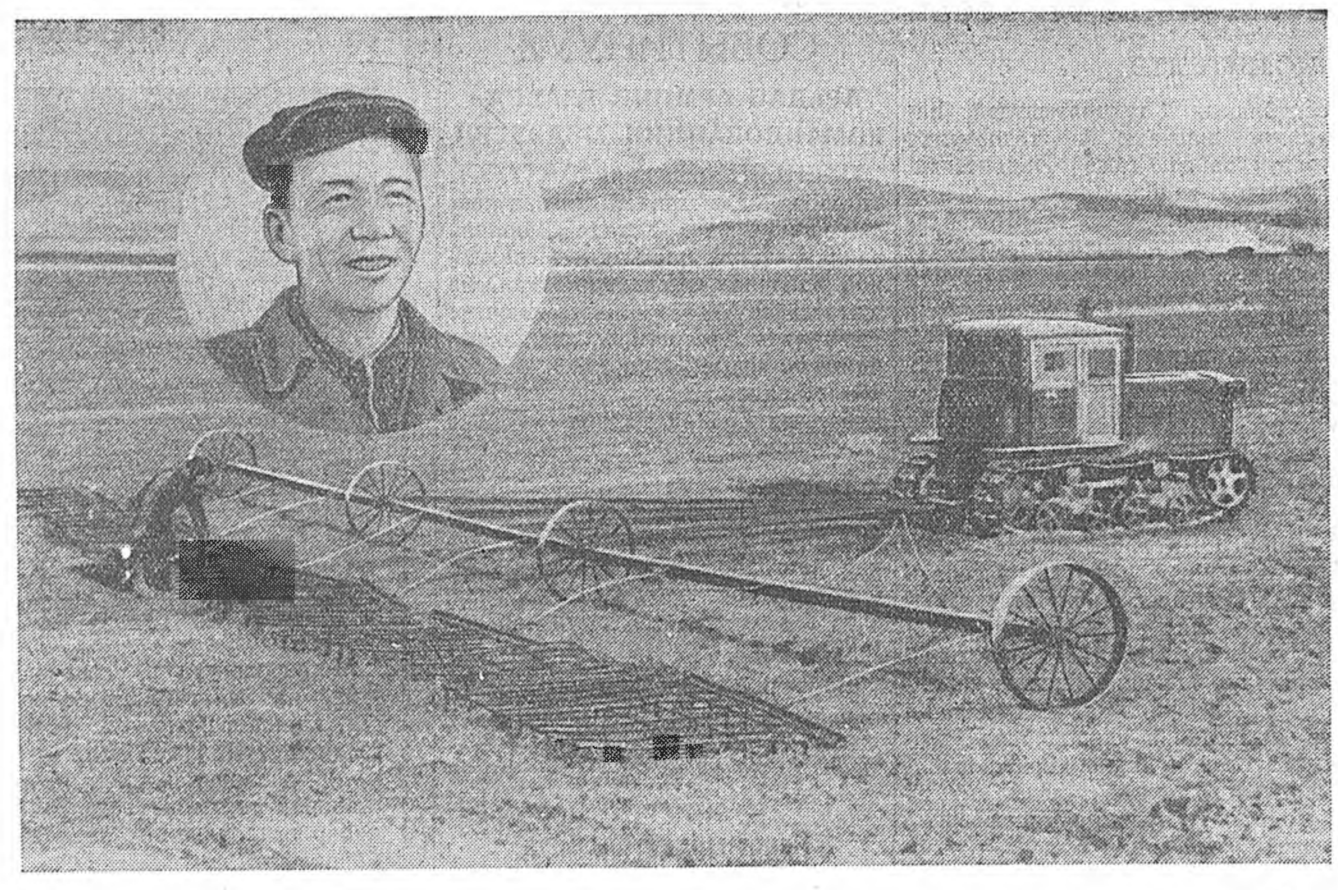

Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой поли дээрэ Иволгын МТС-эй тракторист Б. Л. Лубсанов хүдэлмэрилнэ. Хабарай полевой хүдэлмэридэ гараад, нүхэр Лубсанов үдэр бүри 1,5 нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Лубсановай агрегат газар борнойлжо ябана.

З. Веснинагай фото.

Эртын борнойлго эхилбэ

ЗАИГРАЕВО. (**Телефоноор абтаба**). Аймагай 9 колхозууд наруули үбэр газарай полинууд дээрэ хабарай эртын борнойлгые эхилээд, ургасада хэрэгтэй шииг нойто барижа байна. Жэшээлхэдэ, «1-ое Мая» колхоз уржадэр болотор 170 гектар, Калининай нэрэмжэтэ колхоз—120, Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз—80 гектар пар ба намарай пар борнойлбо. Дээдэ Илькын кустын колхозууд эртын борнойлго үглөө мүнөөгүй эхилхэнь. Эндэхи колхозууд мүнөө үедэ үрһэ хүрэнгээ нара һалхинда хатаан шанаржуулжа, ургаха шадалыень дээшэлүүлжэ байна. Жэшээлхэдэ, Карл Марксын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд энэ хүдэлмэриие муу бэшээр ябуулна. Тиихэдэ Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз мүнөө 300 центнер, Маленковой нэрэмжэтэ колхоз 250 центнер үрһээ нара һалхинда хатаан шанаржуулаа. Гадна, Дээдэ Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, мүн Молотовой, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд намарай хара тариянда нэмэлтэ тэжээл хэжэ эхилбэ. Апрелиин 11 болотор эдэ колхозууд 71 гектар намарай хара тариянда нэмэлтэ тэжээл оруулаа. Колхозуудай полинууд дээрэ Курбын МТС-эй зарим тракторна бригаданууд, Ново-Брянска МТС-эй 3 бригада хүдэлмэрилжэ эхилээ.

XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Шурыгинатай хүтэлбэрилдэг хартаабха тарилгын звеногойхид (15 хүн) мүнөө хартаабхынгаа үрһэ хүрэнгые яровизацилжа ба парнигуудта хэхэ наг шэбхээ үжөөжэ эхилбэ. Энэ звеногойхид апрелиин 20-һоо парнигуудтаа капустын, помидорой ба махоркын рассадануудые тарижа эхилхэ юм.

Аймагай зарим колхозууд эртын орооһото культурануудай тарилгые апрелиин 20-һоо эхилхээр хараална.

П. К. Метляев.

Дутагдалнуудаа дары усадхаха

МУХАРШЭБЭР. Аймагай олонхи колхозууд хабарай тарилгада хүсэд бэлэн болоодүй. Теэд мүнөө газар гэдэжэ, энэ хүдэлмэриие эхилхэ саг болобо.

Зарим колхозууд үрһэ хүрэнтөөр хүсэд хангагдаагүй байһаар. Жэшээлхэдэ, «Улаан-Шулуутай», Ленинэй нэрэмжэтэ ба «Искра» колхозууд кондиционнобэшэ хүрэнгэтэй байһанаа мэдэжэ байбашье, тэрэниие һэлгэхэ хүдэлмэри мүнөө хүрэтэр хэнгүйгөөр дээрээ ортоо. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ үрһэ хүрэнгээ бэлэдхэхэ тухайда аймагай организацинуудай зүгһөө нэгэтэбэшэ хэлэгдэһэн байгаа. Гэбэшье, тэдэнэрэй энэ хэрэгтэ назагай хойрогоор хандаһан дээрэһээ тарилгада бэлэдхэл хойшо татагдаа. Тэрэшэлэн олохон колхозуудай хүрэнгын шанар шалгагдаадүй байһаар.

Тракторна бригаданууд колхозуудайнгаа полинууд дээрэ ехэнхидээ гаранхай. Тиихэдэ колхозуудай тарянажалай бригаданууд механизаторнуудые бэлэдхэл муутайгаар угтаба. Андреевэй, Маленковой, Калининай ба Молотовой (Сутай) нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд полевой стануудые, тракторна вагончигуудые заһабарилаагүй, түлеэ залһа бэлэдхээгүй байба. Энэ хадаа поли дээрэ сэхэ гараха тракторнуудые барина.

Мүнөө газарай хүрһэн жэгдэрэн гэдээ. Гэбэшье, тэрэнэй шииг нойтые бариха, борнойлхо хүдэлмэри ехэ аарагаар ябуулагдана. Заганай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозһоо бэшэ колхозууд борнойлолгодо анхаралаа багаар табина. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой газар уларилай талаар бусад колхозуудһаа ямаршье онсо илгаагүй юм. Теэд энэ колхоз пар ба намарай пар борнойлолгые хамагһаа түрүүн эхилээ. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ 10 морин борной, олон трактор гаранхай. Эндэ зуугаад гектар пар борнойлогдоо. Аймагай ондоо нэгэшье колхоз морин борной хэрэглэнэгүй. Мүн тракторнуудыешье хүсэд хэрэглэнэгүй. Тиин энэ хүдэлмэриие һаяханайл эхилжэ байна.

Аймагай колхозуудай поли дээгүүр хэдэн арбаад мянган гектар талмайн соломо хуряагдаагүй хэбтэнэ. Энэ хадаа хабарай полевой хүдэлмэри үнгэргэлгэдэ һаад болохо байһаниинь колхозууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ һайса мэдээжэ.

Саг ошожо байна. Хабарай тарилгые хаһа саг соонь эмхитэйгээр үнгэргэхэ эрилтэ аймагай колхозуудай урда табигдана.

Н. Цыбенов, манай корреспондент.

Хүдөөдэ худалдаа наймаа һайжаруулха

(Селькорнуудай бэшэгүүдэй шэнжэлэл)

Советскэ арадай ажабайдал улам һайжаржа, тэдэнэй эрилтэнүүд ургажа байна. Эдэ эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха хэрэгтэ манай орон дотор тон ехэ анхарал хандуулагдана. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд советскэ худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэжэ, ажалшадта эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудые саг соонь хүргэхэ, худалдан абагшадай эрилтэнүүдые хангаха гэһэн хүндэтэ үүргэтэй. Республикын худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда энэ үүргэеэ һайнаар дүүргэдэг хүнүүд олон. Гэбэшье, аймпотребсоюзуудай, сельпонуудай, магазинуудай зарим хүдэлмэрилэгшэд худалдаа наймаанай культурые дээшэлүүлхэ, ажалшадай эрилтэнүүдые тодорхойлхо ба тэдэниие гүйсэд хангаха хэрэгтэ анхарал багаар хандуулна. Энээн тухай манай редакцида селькорнууд мэдээсэнэ.

Мухаршэбэрэй аймагай Сагаан-Шулуутайн сомоной «Улаан-Шулуутай» колхоздо Никольскиин сельпогой № 3 магазин бии юм,— гэжэ манда нүхэр **Самбуев** бэшэнэ. —Магазинай продавец Д. Бадмаева худалдан абагшадай эрилтые хараадаа абанагүй, тэдэниие хэрэгтэй эд бараагаар ба эдеэ хоолой зүйлнүүдээр гүйсэд хангаха тушаа һаналаа табинагүй. Продавец Бадмаева магазинаа хаажархёод, дуратай тээшээ 2—3 часаар ябашадаг заншалтай. Тиимэһээ эндэхи ажалшад магазинай нээгдэхые удаан саг соо хүлеэнэ. Нүхэр Бадмаева эд бараа асархам гэжэ Никольск ошоходоо ходо 3—4 хоножо ерэдэг. Магазиндань ажалшадта хэрэгтэй эд бараан ба эдеэ хоолой зүйлнүүд ехэ хомор байдаг. Энэ магазинда керосин оройдоо байнагүй. Гадна, продавец Бадмаева ариг сэбэрые сахидаггүй, магазин соонь ехэ муухай, мүн хүйтэн байдаг.

Манай редакцида селькор **Рыгзеновагай** мэдээсэһэнэй ёһоор, Хэриин аймпотребсоюзай ба Кульска сельпогой хүтэлбэрилэгшэд ажалшадай эрилтэдэ хойрогоор хандана. Анаагай сомоной «Улаан-Одон» колхозой центр дээрэ Кульска сельпогой магазин үниинһөө хойшо хүдэлмэрилдэг байгаа. Малажалай фермэнүүд ба гүүртэнүүдһээ ерэһэн колхознигуудай энэ магазинһаа эд бараа абахадань угаа амар байһан юм. Теэд, аймпотребсоюзай ба сельпогой түрүүлэгшэнэр Ильин ба Грехов гэгшэд тус магазиниие оройдонь хаажа, Кульск тосхондо нүүлгэн абаашаһан байна. Энэ тосхоной «Улаан-Одон» колхозһоо ехэ холо бэшэшье һаань, дулаанай үедэ Үдэ мүрэниие хүндэлэн гараха аргагүй болоходонь, ажалшад шухала эд бараа абахын тула аймагай центр гү, али тойруу замаар Кульск тосхон ошожо, ажалайнгаа бүхэли үдэрые гээхэ баатай болоно.

Курумканай аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд аймаг дотороо худалдаа наймаа муугаар эмхидхэнэ, ажалшадые шухала хэрэгтэй зүйлнүүдээр гүйсэд ханганагүй гэжэ нүхэр **Хуриганов** бэшэнэ. Аймагай магазинуудта эдеэ хоолой зүйлнүүд ба промышленна товарнууд ехэ хомор байдаг. Олохон магазинуудта үргэн хэрэглэлэй эд бараан, сахар, тамхин гэхэ мэтэнүүд заримдаа үгы байдаг. Аймагай колхозуудай малшад илангаяа муугаар хангагдана. Магазинуудай продавецүүд фермэнүүд ба гүүртэнүүдээр нүүдэл худалдаа наймаа эмхидхэнэгүй. Дыренэй сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз аймагай центрһээ зуугаад километрын газарта байдаг. Теэд, аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд тус колхозой гэшүүдые эд бараагаар ба эдеэ хоолой зүйлнүүдээр гүйсэд хангаха тушаа һаналаа табинагүй.

Тэрэшэлэн тус аймпотребсоюзай чайна муугаар хүдэлмэрилнэ. Чайнын хүдэлмэрилэгшэд эдеэлхээ ерэгшэдые нобшо удаанаар хангана. Эдеэ хоол муу шанартайгаар, нэгэл янзаар бэлэдхэгдэнэ, заримдаа эдеэниинь хүршэһэн байдаг. Ахалагша повар Колмакова эдеэ хоолой шанарые һайжаруулха гэжэ огто оролдоногүй. Гадна, чайнын хүдэлмэрилэгшэд ариг сэбэр сахидаггүй байна. Тэдэнэр һайнаар угаагдаагүй амһарта соо эдеэ хоол хэдэг. Мүн гадар хубсаһаа тайлажа үлгэхэ ба гараа угааха газар байхагүй. Чайные даагша Петелин эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ абанагүй гэжэ **Доржиев** бэшэнэ.

Мүн колхозуудай малшадай эрилтые хангаха хэрэгтэ Ториин аймпотребсоюзай магазинуудай зарим хүдэлмэрилэгшэд анхарал багаар хандуулна. Дээдо Бургалтайн сомоной «Улаан-Бургалтай» колхозой дэргэдэхи магазин ажалшадай эрилтые хангажа шаданагүй. Магазинай продавец Д. Гомбоева колхозой центрһээ холо байдаг бригада ба фермэнүүдтэ нүүдэл худалдаа наймаа абаашадаггүй юм гэжэ тус колхозой малшан нүхэр Долгор-Сурун **Пансалова** манай редакцида мэдээсэһэн байна.

«Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй рознично сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Совэдэй ба КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые советскэ арад тон ехэ баяртайгаар угтаба. Манай парти ба правительство арад зоной ажаһуудалай хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна гэжэ энэ тогтоол үшөө дахин гэршэлбэ. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө ажалай дутагдалнуудые эрид усадхаха, ажалшадай ургажа байгаа эрилтые гүйсэд хангаха уялгатай.

...ОРОДОЙ АГУУЕХЭ ДРАМАТУРГ

А. Н. Островскиин түрэһэнһөө хойшо 130 жэл гүйсэһэнэй ойдо

...одой национальна драматур... ... ородой национальна театрын ... хүгжэһэн үень ородой агуу ехэ ...атург Александр Николаевич ...овскиин нэрэтэй холбоотой юм.

... Н. Островскиин (1823—1886 ...) литературна ажал-ябуулгань ...ой прогрессивнэ национальна ...атургиин эрхим уг заншалые ... ургэлжэлүүлһэн байха юм. ...ехэ драматург ямар нэгэн ган... ...и социальна бүлэгүүдые харуу... ...лэ хизаарладаггүй һэн. А. Н. ...овский купецүүдые, дворянуу... ... чиновнигуудые, мещангуудые ... ажалша зоной түлөөлэгшэ... ...үргэнөөр харуулдаг байгаа.

...стровский хадаа дарлагдаһан ...ай интересүүдые хамгаалагша... ... революционно-демократическа ...ытай нигта холбоотой демо... ...уранзохёолшо, гэгээрүүлэгшэ ...ан юм. 1857 онһоо эхилээд, ...овскиин бүхы пьесэнүүдынь ...расовай болон Салтыков-Щед... ...и даажа байһан «Современ... ..., «Отечественные записки» гэ... ...рэ үеын түрүү журналнуудта ...адаа шахуу хэблэгдэдэг һэн. ...эгэ оронойнгоо дүлэтэ патриот ...ан А. Н. Островский уран... ...олой ба ниитын ажал-ябуулгаяа ..., патриотическа уялгаяа ...эһэб, үргэн ниитэ ажалшадай ... туһада алба хэнэб гэжэ ходо... ...олодог һэн. Тиимэһээ үгытэй... ...эй ба баяшуулай хоорондохи ...альна зүришэлдөөнүүд мүнгэ... ...ээ сүм дүлдыдадаг байһан ...аша хүнүүдэй тон хүшэр хүндэ ..., буржуази-помещигүүдэй ... ушар байдалда эхэнэрнүү... ...эрхэ сүлөөгүй байһан ябадал, ... соохи ба ниитын дарлалта гэхэ мэтын тэрэ сагай байдалай тон шухала асуудалнуудта зорюулагдажа Островскиин пьесэнүүд бэшэгдэнхэй.

Торгово-промышленна буржуазин ургалтые харуулха зуураа, Островский болбол энэ буржуазин хуурмаг мэхэшэ, арьяатан хэрзэгы, ростовщическа уг удхые, хомхой хэбдог, хархис бүдүүлиг тэнэг зангые элишэлдэг һэн. Вихоревэй образые («Бусадай шаргада бү һуу»), Уланбековэй («Үргэмэл басаган») Кучумовай ба Телятевай («Галзуурһан мүнгэ»), Гурмыжскаягай («Ой модон»), Мурзавецкаягай ба Беркутовай («Шононууд ба хонид») болон бусадай образуудые дамжуулан, драматург-патриот хадаа дворянуудай хубалза бузар ажабайдалые, духовно талаараа бүрин хооһорһые, моральна талаараа үмхирһые элишэлэн харуулаа.

Дворян-помещигүүдэй обществодо ямараар хандадаг тухайгаа Островский «Ой модон» гэжэ пьесынгээ герой артист Несчастливцевай хэлэһэн үгэнүүдээр дамжуулан иигэжэ хэлээ: «Хүн түрэлтэнэй аша туһын түлөө оролдодог тухайда, хүн түрэлтэндэ дуратай байдаг тухайгаа таанар бүхы наһаараа шашалдадагта. Теэд, таанар юу хээбта? Хэниие тэжээгээбтэ? Хэндэ һайн юумэ хээ хүмта? Таанар имагтал өөһэдтөө һайн юумэ хэдэгтэ, бэээл һамааргаад байдагта».

Островский болбол хаанта засагай чиновнигуудые зураглан харуулха зуураа, һэшхэлгүй, бэеэ худалдаһан хүнүүдые, дээдэ тушаалда дуратаниие, һан хулуугшадые, эдишэ абагшадые олоор харуулаа. Иимэ муухай абари зан Беневоленскиин («Үгытэй бэри»), Вишневскиин, Юсовэй, Белогубовай («Олзотой газар») болон бусад чиновнигуудай образуудаар дамжуулагдан эли тодоор харуулагдаһан байха юм.

Дворян-буржуазинарай Россин ушар байдалда эзэрхэжэ байһан ангинуудай түлөөлэгшэдые Островский тон хурсаар шүүмжэлэн элишэлээ. Эдэ түлөөлэгшэдэй дээрмэшэ, арадта харша уг удхатай байһые эдэнэй засагай худал хуурмаг байһые Островский элишэлэн харуулаа. Мүнгэ, тушаалай түлөө юушье хэдэг хайра гамгүй эшэхэ нюургүй эдэ хүнүүдые Островский этигэмэ ураар найруулан харуулдаг байгаа.

Революциин урда тээхи Россин «хархис харанхы байдалые» элишэлхэ зуураа, Островский болбол хархис харанхы байдалда эсэргүү тэмсэл соогуур бии болон ургажа байһан ажабайдалай һайн эхи узуурые, һаруул элшэ туяануудые өөрынгөө зохёолнууд дотор харуулдаг һэн. Арад зоной ажабайдалда анхаралаа табидаг, эзэрхэлгэ, зэрлиг аашануудта эсэргүү тэмсэдэг байһан прогрессивнэ интеллигенциин түлөөлэгшэд тухай Островский тон дуратайгаар бэшэдэг байгаа. Арад зоной дундаһаа гараһан эгээлэй хүнүүдэй образые драматург мүн лэ дуратайгаар харуулдаг һэн.

Островскиин зураглан байгуулһан һайн образууд cooһoo феодальнокрепостническа хүшэр хүндэ байдалтай эбсэшэгүй шанга хүсэтэй байһаараа «Залинта аадар» гэжэ пьесэ соохи Катеринын образые харанабди.

«Козьма Захарьич Минин-Сухорук» ба «Воевода» гэһэн историческа пьесэнүүд соогоо Островский болбол ород зангай духовно һайн байдалые, тэрэнэй һайн сэдьхэлтэй хүндэ дуратай, үргэн далайсатай байдагые, булимтарагшадта ород арадай ехээр зэбүүрхэдэгые, Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө ород арадай тэмсэдэг тэмсэлые эли тодоор харуулаа. Ород хүнүүдэй һаруул һайн талыень түүхэһээнь абажа харуулхадаа, агууехэ драматург ажалшан арадай һаруул һайхан ерээдүйдэ, үнэн зүб юумэнэй, соёл гэгээрэлэй илаха илалтада тон ехээр этигэдэг байһанаа мэдүүлдэг байгаа.

А. Н. Островский пьесэнүүд соогоо уранһайханай олон тоото образуудые бидэндэ үгөө. Эдэ образуудынь үни үнгэрһэн сагые мэдэхэдэмнай туһалхаһаа гадна, мүн тэрэшэлэн мүнөө сагай байдалые бүри һайнаар ойлгоходомнай туһална. Уранзохёолшын уран бэлигтэ гараар бэшэгдэһэн, революциин урда тээхи Россин «хархис харанхы байдал» капиталай оронуудта мүнөөшье эзэрхэжэ байна. Гол империалистическэ орон—США ба бусад капиталистическэ оронууд дотор алибаа томо, бага арьяатад мүнөөшье ажалшадые дарлажа байна. Өөрынгөө мүнхэ зохёолнууд соо драматург хадаа эдэ арьяатадые этигэмэ тодоор элишэлэн харуулһан байха юм. Островскиин харуулһан образууд демократиин болон прогрессэй дайсадай—мүнөө сагай империалистическэ буржуазин ба тэрэнэй агентурын уг удхые, зан абариие бүри тодоор элирүүлэн ойлгоходомнай бидэндэ туһална.

Социальна үзэгдэл, шэнжэнүүдэй бодото уг удхые угаа ехээр согсолон, тон типичнээр харуулжа шададаг байһан дээрэһээнь, Островскиин зохёолнууд хүсэтэй юм. Хүнүүдэй һанал бодолые Островскиин таажа шададаг шадабари тухай Добролюбов иигэжэ бэшээ һэн: «Гадаадын тусхайта харилсаануудһаань дулдыдангүйгөөр, хүнэй абари зангые мэдэжэ, һанал бодолыень, мэдэрэлыень таажа шададаг шадабаринь—Островскиин оюун бэлигэй эрхим һайн гол талань мүн гэжэ бидэнэр тоолонобди».

Островский хадаа ород арадай хэлые гүнзэгыгөөр мэдэдэг, хүнүүдые үгэ хэлэнэйнь талаар өгээл шадамараар харуулдаг һэн. Островскиин пьесэнүүд угаа ехэ идейтэй, шухала асуудалнуудта бэшэгдэһэн, уранһайханай зохихо формоор бэшэжэ, типическэ образуудые, ажабайдалай конфликтнуудые һонирхолтойгоор харуулһан пьесэнүүд мүн.

А. Н. Островский болбол драматург байхаһаа гадна, мүн теоретик, эршэмтэй общественнэ ажал-ябуулагша мүн байжа, ородой өөрын национальна драматургиин хүгжэлтын түлөө эдэбхитэй тэмсэдэг һэн.

Островский хадаа арадай эрхим һайн театр байгуулха тухай, драматургиин асуудалнуудаар журнал хэблэхэ тухай уранзохёолшодой үбгэрхэдэнь общественнэ аргаар хангаха тухай ба бусад олон асуудалнууд тухай бододог байгаа. Гэбэшье, хаанта Россин ушар байдалда энэ бүгэдэ бэелүүлэгдэжэ шадахагүй байгаа.

Ородой национальна драматургиие түгэсхэн байгуулха зуураа, А. Н. Островский хадаа хариин юумэнэй урда һүгэдэлгэтэй, ородой өөрынь искусствые, манай арадай творческо арга боломжонуудые тоодоггүй ябадалтай хододоо тэмсэдэг һэн. Островскиин нүлөөн доро ородой драматурги, ородой театр урган хүгжэһэн байна. Островскиин нүлөөн доро ахадүү арадуудай театрнууд урган хүгжэжэ эхилһэн байха юм.

Агууехэ уранзохёолшо Островскиин удхашанарые болото прогрессивнэ бүхы хүнүүд драматургын үшөө амиды байхадань сэгнэн харуулһан байна. Зүгөөр, творчествынгоо уг удхын талаар арадай байһаншье һаа, Островский үргэн ниитэ арад зонһоо амяарлагданхай байгаа. Островскиин зохёолнуудта эсэргүүсэн реакци шэрүүн шангаар тэмсэдэг һэн.

Арадай бүхэли театр байгуулһан ородой агууехэ драматург бүхы наһан соогоо үгытэй ядуу ябаһан императорска театральна дирекциин чиновнигуудта тон ехээр доромжолуулагдадаг байһан юм.

Островскиин пьесэнүүд имагтал Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илаһанай һүүлдэ үнэн зүбөөр сэгнэгдэһэн, манай ороной үргэн ниитэ арад зоной дунда дэлгэрһэн байна. Островскиин пьесэнүүд Советскэ Союз дотор угаа ехэ тиражтайгаар олонтоото ахадүү арадуудай хэлэн дээрэ хэблэгдэнэ. Эдэ пьесэнүүдэй табигдадаггүй театр гэжэ манай орон дотор үгы юм. Островскиие манай ороной хилын саанашье һайн мэдэдэг. Островский хадаа дэлхэйн удхашанартай уранзохёолшо мүн. Мүнөө Островскиин пьесэнүүд Чехословакиин, Польшын, Болгариин, Германска Демократическа Республикын олонтоото театрнуудай сценэнүүдтэ амжалтатайгаар табигдажа байна.

Островскиин драматурги болбол арадуудай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхэдэ, бүхы дэлхэйн дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ туһална.

Профессор А. РЕВЯКИН.

Морис Торез Франци бусажа ерэбэ

ПАРИЖ, апрелиин 10. (ТАСС). Советскэ Союз дотор 1950 оной ноябрьһаа хойшо аргалуулжа байһан Французска Коммунистическэ партиин генеральна секретарь Морис Торез мүнөөдэр Франци бусажа ерээ.

Чехословакида Майн урда тээхи мүрысөөн дэлгэрнэ

ПРАГА, апрелиин 10. (ТАСС). Чехословацка арад Майн 1-нэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ, ажалай шэнэ амжалта туйлана. Ороной олон мянгаад предприятинууд социалистическэ мүрысөөнэй ба советскэ новаторнуудай ажалай түрүү методуудые амжалтатайгаар хэрэглэһэнэй ашаар, үйлэдбэриин түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэнэ гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ.

«Праце» газетэ Годониной нефтянигуудай амжалтанууд тухай бэшэнэ. Манай нефтянигууд Советскэ Союзай нефтяной промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай арга методүүдые шадамараар хэрэглэнэ гэжэ статья соонь хэлэгдэнэ. Үйлэдбэриин түсэбые дунда жэшээгээр 125 процент дүүргэдэг Иозеф Викторинай бригада нефть олзоборилгын эрхим коллектив болобо. Тус бригада советскэ түрүү нефтянигуудай ажалай арга метод хэрэглэһэнэй ашаар, энэ амжалта туйлаа.

Кладно городой булад хайлуулагша заводуудай заһабарилгын бригаданууд Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ехэ амжалта туйлаба. Пеэшэнүүдые хүргөөхэ талаар советскэ шэнэ арга хэрэглэн, эдэ бригаданууд домно заһабарилха болзорые хоёр дахинһаа үлүүгээр хороогоо.

Румыниин наукануудай академиин филиалай сесси болобо

БУХАРЕСТ, апрелиин 9. (ТАСС). «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай зохёолдо зорюулагдаһан Румынска Арадай Республикын наукануудай академиин филиалай научна сесси Яссыда болобо.

Академигууд, професорнууд, Яссы городой дээдэ һургуулинуудай багшанар, научна хүдэлмэрилэгшэд ба олониитын түлөөлэгшэд сессиин хүдэлмэридэ хабаадаба.

Венгриин ажалшадай амжалтанууд

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгриие Советскэ Армиин сүлөөлһэн үдэрэй — национальна һайндэрэй хүндэлэлдэ предприятинуудай, цехүүдэй, бригадануудай коллективүүдэй ба тус тус ажалшадай туйлаһан амжалтанууд тухай мэдээсэл элдэб олон газарнуудһаа абтаба. Апрелиин 3-да Венгриин нүүрһэнэй промышленность сүүдхын даалгабарие 124,6 процент дүүргээ. Оздско нүүрһэнэй трестын шахтанууд нүүрһэнэй промышленностьда түрүү һуури эзэлээд, энэ үдэр даалгабаряа 1,5 дахинһаа үлүүгээр дүүргэбэ.

Матиас Ракошиин нэрэмжэтэ комбинадта һайндэрэй хүндэлэлдэ газова завод болзорһоо нэгэ һара шахуу урид ашаглалгада оруулагдаа. Мартын түрүүшын 10 үдэртэ түсэбөө дүүргээгүй байһан «Бэртэкс» гэжэ гуталай фабрикын коллектив стахановска вахтын үдэрнүүдтэ гээгдэлээ усадхажа, түсэбһөө гадуур 878 пар гутал оёжо гаргаба.

Сүлөөлэлгын үдэрэй хүндэлэлдэ мүрысэжэ туйлаһан амжалтануудаа батадхахын түлөө тэмсэл мүнөө фабриканууд ба заводуудта эхилбэ.

Индиин арад эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ

ДЕЛИ, апрелиин 9. (ТАСС). Һүүлэй үдэрнүүдтэ Индиин олохон городуудта эб найрамдалай тала баригшадай митингнүүд болоо.

«Навалокам» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Палаккада городто болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэһэн хүнүүд Корейдэ эб найрамдал тогтоохо гэһэн Хитадай Арадай Республикын дурадхалые индийскэ правительствын эрид шангаар дэмжэхэ, гадаадын бүхы сэрэгүүдые Азиин гүрэнүүдэй территориһоо гаргаха, агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталха гэһэн эрилтэ табиба.

Траванкор-Кочин штадай хэдэн арбаад мянган эрэшүүл ба эхэнэрнүүд һүүлэй недели соо Онголлур, Маннаннур, Козикод, Маннакадав, Аллеппи, Кадапр ба бусад городуудта эб найрамдалай тала баригшадай хэһэн митингнүүдтэ хабаадаа.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн VII сесси

Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 9. (ТАСС). «ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүд бактериологическа зэбсэг хэрэглэбэ гэһэн гэмнэлгые үнэн зүбөөр мүрдэхэ тухай» гэһэн нэрээр зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан асуудалые Политическэ комитедэй апрелиин 8-най үдэрэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ. Үсэгэлдэр үгэ хэлэһэн США-гэй, Англиин, Филиппинын, Израилиин ба зарим бусад оронуудай түлөөлэгшэд хадаа Корейдэ болон Хитадта США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүд бактериологическа зэбсэг хэрэглэбэ гэһэн гэмнэлгые мүрдэхын тула табан гүрэнэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комисси байгуулха тухай США-гэй ба бусад оронуудай делегацинуудай оруулһан резолюциин проектые дэмжэбэ.

Заседани дээрэ үгэ хэлэһэн Польшын түлөөлэгшэ Кац-Сухи Корейдэ американска командованиин бактериологическа зэбсэг хэрэглэһые арсалтагүйгөөр гэршэлэгшэ олон тоото баримтануудта, эрдэмтэдэй ба американска офицернүүдэй мэдүүлгэнүүдтэ комитедэй анхаралые хандуулаа. Политическэ комитет энэ асуудалые үнэн зүбөөр зүбшэн хэлсэхэ аргагүй байгаа, ушарынь комитедэй олонхи гэшүүд хадаа комитедэй заседанида Хитадай Арадай Республикын ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын түлөөлэгшэдые уриха тухай советскэ делегациин дурадхалые зүбшөөгөөгүй гэжэ Польшын түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ. Табан гүрэнэй түлөөлэгшэдһөө бүридүүлхые хараалагдаһан комисси үнэн зүб байжа шадахагүй юм, ушарынь США-да эсэргүү хэгдэһэн гэмнэлгые буруушааха гэһэн зорилго энэ резолюци соо тус комиссиин үмэнэ уридшалан табигдана гэжэ Кац-Сухи тэмдэглэбэ.

Резолюциин проектээр хараалагдаһан комиссиие Хитадай Арадай Республикын ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствонуудай мэдэрээгүй һаань, тус комисси амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ шадахагүй юм гэжэ Индонезиин түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ, индонезийскэ делегаци резолюциин энэ проектые голосовалха үедэ һаналаа бариха юм гэжэ мэдүүлбэ. Комитет хадаа зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа энэ асуудалаар Хитадай Арадай Республикын ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын түлөөлэгшэдэй һанамжые шагнаха ба тодоруулха дурагүй байна гэжэ Индонезиин түлөөлэгшэ зааба.

Голосованиин үедэ комитедэй гэшүүдэй олонхид табан гүрэнэй түлөөлэгшэдһөө комисси байгуулха тухай США-гэй ба бусад хэдэн оронуудай делегацинуудай дурадхаһан резолюциин проектые дэмжэбэ. СССР-эй, УССР-эй, БССР-эй, Польшын ба Чехословакиин делегацинууд резолюциин энэ проектые буруушаажа голосовалаа. Индиин, Индонезиин ба Бирмын түлөөлэгшэд һаналаа бариба.

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 9. (ТАСС). Апрелиин 9-нэй үглөөнэй заседани дээрэ Политическэ комитет «Дэлхэйн шэнэ дайнай аюулые болюулха тухай, арадуудай хоорондохи эб найрамдал ба хани барисаата харилсаа бэхижүүлхэ тухай» гэжэ польско делегациин дурадхаһан зүблэхэ зүйлэй пунктые хаража эхилбэ.

Польско түлөөлэгшэ Скшешевский польско делегациин оруулһан резолюциин проектые тайлбарилан үгэ хэлэбэ. Резолюциин проектын нэгэдэхи раздел соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, корейскэ асуудалые эбэй ёһоор бүрин шиидхэхэ талаар ООН-эй хүсэлэлгэ мүнөөнэй уласхоорондын оршон байдалда онсо ехэ удхашанартай юм гэжэ Скшешевский зааба. Корейскэ асуудалда правительствонуудай хандалга хадаа бүгэдэниитын эб найрамдал тухай асуудалаар эдэ правительствонуудай хараа бодолые дэлхэйн арадуудай мэдэжэ абаха тэмдэг гээшэ гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Польско делегациин оруулһан резолюциин проектын хоёрдохи раздел хадаа буу зэбсэгүүд, зэбсэгтэ хүсэнүүдые нэгэ жэлэй турша дотор гурбанай нэгэ хубяар хороохо, атомна зэбсэгые дары эрид шууд хорихо тухай Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүдэй хэлсээ хэхые хараална гэжэ Скшешевский зааба. Табан гүрэнэй хоорондо эб найрамдалай Пакт баталхые хараалһан резолюциин проектын гурбадахи разделые тайлбарилаад, Скшешевский хадаа бүхы проблемэнүүд хэлсээнэй аргаар шиидхэгдэжэ болохо юм гэжэ тэмдэглэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр, Советскэ Союзай түлөөлэгшэ А. Я. Вышинский үгэ хэлэжэ, польско делегациин дурадхалые дэмжэбэ.

Венын ажалшад Австриие Советскэ Армиин сүлөөлхэ үедэ наһа бараһан Советскэ Армиин геройнуудай дурасхаалые тэмдэглэнэ

ВЕНА, апрелиин 10. (ТАСС). Веные ба Австриие гитлеровскэ дарлалтаһаа сүлөөлхын түлөө дайлалдан наһа бараһан советскэ солдадууд ба офицернүүдэй дурасхаалые австрийска столицын ажалшад тэмдэглэнэ.

Веные ба Австриие сүлөөлһөөр 8 жэлэй ой эдэ үдэрнүүдтэ гүйсэхэеэ байһантай дашарамдуулан, ажалшадай суглаанууд болон митингнүүд ороной элдэб олон городуудта болоно, Советскэ Армиин сэрэгшэдэй хүүрнүүд дээрэ веногууд табигдана.

Венын 2-дохи ба 10-дахи районуудта советскэ сэрэгшэдэй хүүрнүүд дээрэ Австриин Компартиһаа, демократическа организацинуудһаа, Венын ехэ заводуудай коллективүүдһээ веногууд табигдаа.

Шаналал-дурасхаалай митингнүүд дээрэ үгэ хэлэһэн австрийска столицын олониитын түлөөлэгшэд Европын оронуудые, тусгаарлабал, Австриие гитлеризмһээ сүлөөлхэ ябадалда Советскэ Армиин шиидхэхы үүргэтэй байһые тэмдэглэбэ.

Английска олониитэ Корейдэ эб найрамдал тогтоохо эрилтэ хэнэ

Бивенэй хэлэһэн үгэ

ЛОНДОН. (ТАСС). «Хитадтай амгалан харилсаатай байхын түлөө тэмсэлэй совет» үсэгэлдэр Лондондо митинг эмхидхэбэ, тэрээн дээрэ 3 мянга шахуу хүн суглараа. Дальна Востогоор ябаһанаа һая бусажа ерэһэн урдын английска министр, парламентын гэшүүн, лейборист Эньюрин Бивен митинг дээрэ гол оратор байгаа. «Хитадтай амгалан харилсаатай байхын түлөө тэмсэлэй соведэй» гэшүүн г-жа Селион-Кларк, мэдээжэ научна шэнжэлэгшэ Ритчи Колдер ба парламентын гэшүүн лейборист Р. Соренсен гэгшэд тэрэшэлэн үгэ хэлээ. Лейборист лорд Фарингтон митинг дээрэ түрүүлэгшээр һууба.

Бивен хадаа Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын амгалан алхамуудые һайшаагаа. Корейдэ асуудалай шиидхэгдэһэнэй һүүлээр Формоза дээрэ Чан Кай-шиин сэрэгүүдэй буу зэбсэгүүдые дары хуряан абаха ёһотой гэжэ Бивен альгаташалган доро мэдүүлбэ.

Азиин бүхы материк Хитадта доблохо гэһэн ямаршье һэдэлгэдэ эсэргүүсэхэ юм гэжэ Дальна Востогоор ябахадаа этигээб гэжэ Бивен хэлэбэ.

Англиин ба Хитадай Арадай Республикын хоорондо худалдаа наймаа үргэнөөр хүгжөөхэ гэжэ Бивен мэдүүлбэ.

«Хитадай ба бусад оронуудай хоорондо эгээн сүлөөтэй худалдаа наймаа шадаал һаа түргөөр хэхые хүсэнэбди» гэжэ тэрэ хэлэбэ. «Дай хэхэ бэшэ, харин эб найрамдал тогтоохо талаар хани харилсаатай байхаар бэлэн байнабди гэжэ бидэнэр Холбоото Штадуудта мэдүүлхэ ёһотойбди,—гэжэ Бивен мэдүүлбэ.—Американска арадай ехэнхи хубинь манииие дэмжэхэ юм».

Саашаа Бивен иигэжэ хэлээ: «Советскэ Союзай амгалан алхамууд үнэн сэдьхэлһээ хэгдэнэ гэжэ би этигэнэб. Советскэ Союзай һула байһанһаа бэшэ, харин хүсэтэй байһанһаа эдэ алхамууд хэгдээ. Советскэ Союз өөрөө үүсхэл гаргажа шадаха юм. Тэрэниие хахад дутуугаар бэшэ, харин бүрин дэмжэе!». **(Нэрьемэ альгаташалга).**

Митингын түгэсхэлдэ иимэ резолюци абтаа: «Митингдэ хабаадагшад Дальна Востогто эб найрамдал тогтоохо тухай һая табигдаһан дурадхалнуудые дары хаража үзэхыень английска правительствые уряална. Митингдэ хабаадагшад Чан Кай-шиин правительствые мэдэрхэеэ арсаха ба ООН-до Хитадай арадай правительствые оруулха ябадал туйлахые эринэ».

Митингдэ хабаадагшад Формозые демилитаризацилха эрилтэ табиба.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, апрелиин 10. (ТАСС). Үнгэрһэн үдэр Арадай армиин соединенинүүд ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнууд Пенамдоной райондо американо-английска интервентнүүдтэ, лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалтын байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр һүни американска самолёдууд Пхеньянай ба Нампхогой хүн зоной һуудаг кварталнуудта дахин добтолбо. Дошхон шанга бомбодолгын үедэ олон хүн алагдаа, олон гэр ба землянканууд һандаргагдаа.

Дайсанай самолёдуудые агнаан буудагшад мүнөөдэр дайсанай 2 самолёт унагаатаа.

Паньмыньчжоньдохи хэлсээнүүд

ПЕКИН, апрелиин 9. (ТАСС). Кэсонһоо Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээн дээрэхи корейско-хитадай делегаци коммюнике толилбо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Мүнөө үглөөнэй 11 часта Паньмыньчжоньдо хоёр талын холбоо бэелүүлэгшэдэй дүрбэдэхи заседани болобо.

Тус заседани дээрэ корейско-хитадай талын холбоо бэелүүлхэ бүлэгые толгойлогшо генерал Ли Сан Чо үбшэлһэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые нютагтань бусааха тухай апрелиин 6-да нүгөө талын дурадхаһан хэлсээнэй проектын шэнээр харагдаһан текст табиба. Шэнээр харагдаһан текстые шэнжэлэн үзөөд, нүгөө тала хадаа энэ асуудалаар хоёр талын хоорондо зүрилдөө гараагүй хэбэртэй байна гэжэ мэдүүлбэ. Нүгөө тала хадаа проектын шэнээр харагдаһан текст тушаа зарим тодорхой ажаглалта хэбэ. Эдэ ажаглалтанууд бүхы дээрээ абтахаар байна гэжэ корейско-хитадай тала мэдүүлбэ.

Хэрбээ үбшэлһэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые нютагтань бусааха тухай хэлсээн апрелиин 10-да баталагдаа һаа, корейско-хитадай талада байһан условинуудай ёһоор, үбшэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые дамжуулан үгэлгэ энэ болзорой хойто тээ 10 үдэрһөө оройтонгүйгөөр эхилхэ юм гэжэ генерал Ли Сан Чо мүнөөдэрэй заседани дээрэ нүгөө талада мэдүүлбэ.

Холбоо бэелүүлэгшэдэй табадахи заседани апрелиин 10-най үглөөнэй 11 часта болохо байна.

Апрелиин 9-нэй үдэһөө хойшо болоһон холбоо бэелүүлэгшэ штабной офицернүүдэй хоёрдохи заседани дээрэ хоёр талануд хадаа үбшэлһэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые нютагтань бусааха ябадалтай холбоотой административна детальнуудые бүри тодорхойгоор зүбшэн хэлсэбэ, мүн үбшэлһэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые тушаан абаха центрнүүдые Паньмыньчжониин зонодо байгуулха газарые хамтадаа тодорхойлхо зорилгоор офицернүүдые эльгээбэ.

ПАРИЖ, апрелиин 9. (ТАСС). Сэрэгэй пленэйхидые андалдан абалсаха тухай асуудалаар Паньмыньчжоньдо мүнөөдэр болоһон хэлсээнүүд амжалтатай байгаа гэжэ Франс Пресс агентствын корреспондент Муньсаньһаа дамжуулна. Американска талаһаа холбоо бэелүүлхэ бүлэгые даагша контр-адмирал Даниэль үбшэлһэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые андалдан абалсаха тухай эсэсэй хэлсээн үглөөдэр баталагдажа магадгүй гэжэ мэдүүлбэ. Һайн дүнгүүдые шадаал һаа түргэнөөр туйлаха гэһэн хоёр талын эрмэлзэлгын оршон байдалда хэлсээн болобо гэжэ тэрэ заагаа.

ЛОНДОН, апрелиин 9. (ТАСС). Паньмыньчжоньһоо Рейтер агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Нэгэдэмэл Нацануудай сэрэгүүдэй командовани хадаа үбшэлһэн ба шархатаһан пленэйхидые андалдан абалсаха үедэ репатриацилгын түлөө харюусаха офицерээр полковник Эдвард Остиниин томилогдоһон тухай мүнөөдэр соносхобо.

ХАБАР

(Фенологой тэмдэглэл)

Метеорологууд хабарай эхиие мартын нэгэнһээ тоолодог, харин фенологууд (байгаалиин үзэгдэлые шэнжэлэгшэд) саһанай хайлажа, бургааһанай гүлгэлжэ захалхада хабар эхилбэ гэжэ тоолодог байна.

Энэ жэлдэ (Улан-Удын орёондо) фенологуудай хабар метеорологическа хабартай нэгэ доро—мартын 1-дэ эхилээ. Мартын эхеэр эндэ саһан хайлажа, бургааһан гүлтэлжэ захалһан байна.

Тэрэ гэһээр саһан ехэ түргэнөөр хайлажа, мартын 18-да булжамуур ниидэжэ ерээ. Уляангирай гүлгэнүүд томо боложо, задарха тээшээ болоо.

Мартын эсэс багаар ангир, нугаһан гэхэ мэтэ шубууд халуунай оронһоо бусажа ерэбэ.

Апрелиин нэгэ хоёр багаар үхэр нюдэнэй, улааганын, бирскэ яблониин гүлгэн ургажа томо боложо эхил[...] байна. Мүн энэ һарын 5[...] эрбээхэй ба элдэб хорхой [...] муулнууд үзэгдэбэ.

Энэ жэлдэ 1952 онойхи[...] орходоо хабар һураггүй [...] эхилээ. Мартын эсэсээр га[...]рай хүрһэн гэдэжэ, республикымнай центральна район[...]дай колхозууд эртын борно[...]го хэжэ захалһан байна.

Мүнөө, апрелиин түрүүш[...] хахадта, колхозой полин[...] дээрэхи хабарай хүдэлмэ[...] үдэр ерэхэ тудам үргэлэ[...] Колхозникууд овощиин пар[...]гуудые табижа, намарай х[...] тарянда нэмэлтэ тэжээл [...]жэ захалаа. Садоводууд [...] тарилгын хүдэлмэридэ бэл[...]хэл хэжэ байна.

И. Котов

Хүүгэдэй уранһайханай самодеятельности харалга болобо

Бичурын аймагай центртэхи культурын байшанда мартын 27—28-най үдэрнүүдтэ хүүгэдэй уранһайханай самодеятельностиин харалга болобо. Харалгада уранһайханай самодеятельностиин 11 коллектив хабаадалсаа. Эндэ һургуулинуудай 300 гаран һурагшад ба хүүгэдэй байшангай үхибүүд наадалсаа.

Репертуар соонь ород ба бурят арадуудай дуунууд, пляска, танца, нэгэ акттай зүжэгүүд, шүлэг болон баснинууд олон байба.

Программань үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо ниилээд һайн байгаа. Харалгын үедэ эрхим дуушад, танцорнууд, уран гоёор уншагшад, зүжэг наадагшад олоор шалгаран гараһан байна. Бага-Куналейн хүүгэдэй байшанһаа Э. Миронова, Шэбэртын долоон жэлэй һургуулиин һурагшад Шагдаро[...] Самажапов гэгшэд уран уншагшад байһанаа харуула[...] Бичурын дунда һургуулиин [...] классай һурагша Коробе[...] Хаягай долоон жэлэй һургу[...] һурагша Абидуев, Бага-Ку[...] дунда һургуулиин 10-дахи к[...] һурагшад Должных ба Углов[...]шэд дуунуудые һайнаар дуул[...]

Бичурын хүүгэдэй байш[...] Бичурын дунда һургуули[...] Хаягай долоон жэлэй һургу[...] коллективүүдэй хоор муу бэш[...]нэлтэ абаһан байна.

Һурагшадай дунда Бичурын[...]да һургуулиин коллектив, хү[...] байшангуудта хүмүүжүүлэг[...] дундаһаа Бичурын хүүгэдэй [...]шангай коллектив нэгэдэхи [...]нуудые эзэлээ.

Ф. Степан[...]

Һургуулиин музей

Усть-Кяхтын долоон жэлэй һургуулиин һурагшад ба багшанар (директорынь нүхэр Шишмарев) һургуулиингаа дэргэдэ хэдэн жэлэй урда тээ музей байгуулаа. Тус музей байгаалиин ба эртэ урдын сагые харуулһан таһагуудһаа бүридэнхэй.

Эртэ урдын сагай таһагынь түүхын гурбан үенүүдые—шулуун, гуулин ба түмэр зэбсэгтэ үенүүдые тайлбарилан харуулна. Энэ таһагтань нютагтахи Сова гэжэ голой оршонһоо олдоһон шулуугаар, түмэрөөр, гууляар хэгдэһэн өлдэб зүйлэй зэмсэгүүд табяатай.

Манай республикын хуушанай краевед И. Я. Кондоковой оложо, һургуулида бэлэглэһэн годлиин гуулин үзүүр ехэ һонирхолтой [...]нат юм.

Түүхын таһагта табигдаһан [...]понадууд һурагшадай програ[...] материалаа шудалха хэрэгтэ[...] һалбарилхы хэрэгсэл боложо [...]дэг. Байгаалиинь таһагта [...] ургамалай ба амитадай ай[...]дые харуулһан гербаринууд [...]

Музейдэ байгаа экспонаду[...] рагшадай ба багшанарай ор[...]гоор суглуулагданхай. Энэ һу[...]лиин һурагшад зунайнгаа а[...]тын үедэ багшанарайнгаа хү[...]ри доро экскурсида гаража, [...] хизаар ороноо шэнжэлдэг, [...]холтой экспонадуудые суглу[...] байна.

П. Михай[...]

Нүхэр Хамуевай бэлэг

Хизаар ороноо шэнжэлэлгын республиканска музейдэ республикын түүхэтэй холбоотой үнэтэ экспонадуудые ажалшад асаржа бэлэглэдэг юм.

Һаяхан нэгэ экспедициин гэшүүн нүхэр Н. Хамуев гурба метр гүнзэгыһөө ноохото носорогой шүдэ олоһон байгаа. Энэ һонирхолтой [...] нүхэр Хамуев музейдэ бэлэгл[...]

Музейн научна коллектив [...] Хамуевта үнэтэ бэлэгэйнь [...] баярые хүргөөд, саашадаа [...] шэнжэлгын хүдэлмэридэ халу[...] һаламжа үзүүлжэ байхые хүс[...]

З. Бухаро[...]

Колхозно рынок дээрэхи шэнэ барилганууд

Улан-Удын ажалшадай депутадуудай Городской Соведэй гүйсэдком городтохи колхозно рыногүүдые болбосон түхэлтэй болгохын түлөө барилгын тусхай түсэб баталаад, энэ хэрэгтэ 300 мянган түхэриг һомолбо.

Энэ түсэбэй ёһоор 1953 ондо городой центральна колхозно рынок дээрэ автомашинын гараж, ба һүнэй станци, хэдэн шэнэ [...] зууд баригдаха, мүн тус ры[...] бүхы талмай асфальтаар хуш[...]ха байна.

И. Гросс[...]

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИП[...]

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта—«Спортивная честь» (10, 12 ба 14 ч.), «Анна Каренина» II серн (16, 18, 20 ба 22 ч.), «Любовь Яровая» I серн (23 ч. 30 м.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Пионерское лето» ба «Каштанка» (10 ба [...]), «Анна Каренина» I серн (18, 20 ба [...]), «Приключение Робин Гуда» (23 ч. [...]), «Дезушка с характером» (11 ба [...]).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства 10-17, пропаганды и переводов 6-84, культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00514. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[...]